

Meester Vindevogel

A. Thiry

bron

A. Thiry, *Meester Vindevogel*. Querido, Amsterdam 1924

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/thir001mees01_01/colofon.php

© 2016 dbnl / erven A. Thiry

The logo for the Dutch Bibliography (dbnl) consists of the lowercase letters 'dbnl' in a blue, sans-serif font. The letter 'd' is stylized with a small checkmark-like shape above it.

IV

Dankbaar opgedragen aan Dr. C. de Leeuw en zijne Vrouw, ten huize van wien, te Voorburg, bij 's Gravenhage, onzen Walter (1919) en onze kleine Martha (1924) in ballingschap geboren werden.

Het jubilee-gedicht

Boven, in het onbewoonde, kaalgemeubelde achterkamerken, met zijn teekenplank op schragen vlak onder het vensterken waarvan hij echter de linnen gordijntjes angstvallig had toe gehouden, had Meester Vindevogel er drie volle dagen aan zitten werken, gebogen onder den vrees dat ook dit stuk weer eens mislukken zou.

Niet om het gedicht zelf voor Bakker Kwies zijn gouden jubilee van vijftig-jaar getrouwd, was dat te doen geweest.

Dat had hij, den eigensten avond nog toen Marus, de oudste zoon uit de bakkerij, 't was komen bestellen, in de keuken bij de gezelligheid van de lamp, met een echt plezier zoo uit éénen geut op 't papier laten vloeien. Want Meester Vindevogel kende ze al lange, lange jaren van binnen en van buiten, den oolijken bakker en zijn wijveken alsmede de smakelijke voortbrengselen van hunnen oven.

Maar 't overschrijven nadien op 't perkament papier in van die sierlijke letters-

met-krollekens, en het teekenen en verwen van den rozelaren-eereboog daar omheen, iets waarin hij zijn heele schrijversleven zoo'n fijn behagen had geschept, dat was dezen keer, met dien ongelukkigen bibber die sedert een maand of twee zoo dikwijls door zijn oudemenschenlijf rillen kwam, een echtige martelie geworden.

Twee proeven reeds, fraai geschreven en met een vromen zorg in de eerste groene looverkens hunner omlijsting gepenseeld waren door een plotse schudden van zijn hand zóó beveegd en beklad dat hij er niets anders meer mee doen kon dan ze gauw kapot te scheuren en te verbranden.

Doch, God-zij-geloofd! deze derde, waarmee hij naar hier gevlucht was uit vrees dat Lieneke zijn vrouw of iemand van zijn klanten die kwamen voor 't schrijven van een brief, op zoo'n malheur zouden uitkomen, ging thans naar de volending.

Een laatste titske vinnig groen nog alhier, aldaar op een blaarken, een veegsken verguldsel meer op een roos, 't ophalen blauw

en geluwen van een wipstaartend vogelken dat op een uit-krullend taksken te kweelen zat. Daarmee was het er! En dit zonder kladden!

Er viel een zwaar pak van Meester Vindevogel zijn hart toen hij voorgoed 't penseel kon neerlaten in het waterkommeken en de doos met de verfsteentjes op zij schuiven.

En als van zelf, 't eerste van al, eer nog dat de rimpels van zorg zich hadden ontspand op zijn fijn-gesneden, zachtmonkelend oud-monniken-gezicht, gingen zijn gedachten in een opwelling van kinderlijke dankbaarheid naar Onze-Lieve-Vrouw.

Want hij voelde het maar al te goed, zonder heure hulp en bijstand zou het er bijlange nog niet gelegen hebben zooals het daar nu lag en ware 't een wanhopig gebroddel geworden met zeekrab en ezelsoor.

Dubbel en dik had zij ze verdiend de kaarsen ongezien in de Kluizekerk vóór heur glimlachend beeld geofferd, alsook de tallooze rozenhoedjes en litanies 's avonds uit den schemer achter de stoof

tot haar gebeden, opdat ze zich over zijn nood wou ontfermen en hem ten minste toch dit stuk, het laatste misschien dat hij van zijn schrijversleven maken zou, tot een presentabel ende te laten brengen.

't Was voor Meester Vindevogel, bij 't rechten van 't moe-gebogen hoofd, dan ook een dubbele verrassing door een gordijnspleet te zien wat voor een uitgekozen, hoogdaagsch weerken ze daarbij nog getroffen had om deze heure schoone maand van Meie in te zetten.

Rap gingen zijn handen alover de teekenplank naar de gordijntjes toe, schoven ze open en 't was hem waarachtig balsem op 't hert het zicht op de witte lentetuinen waarover in een bleek-gouden glorie dezen eersten Meidag ten avond neeg.

Lijk één groote, roze-en-witte hulde wolken ze achter en nevens malkander de bloemende appel- en perelaarskruinen, vrij boven het schaakberd der laag-ommuurde hofkens uit, en 't rood van een achterhuisdak of 't groen van een klad klimop dat er hier en daar tusschen kleur-

de leek er maar te zijn om al die blankheid nog te verheffen. Lochtlijnig en teer van tint klommen er omheen de oude trap- en puntgevelen der omsluitende huizen en zóó opmerkelijk stil dat het er was, zonder 't gewone gebonk van den kuiper nevens de deur of 't zinderend hamer-gezing bij den koperslager, met niets dan vogelengekweel, ievers 't zingen van reidansende kinderen en verder een vrouwestem die een traagslepend Maria liedje zong, dat het ontroeren deed. Meester Vindevogel zijn gemoed kwam er weldadig van omhoog.

‘Danig schoon!’ sprak hij. ‘Een echt Lievevrouwkensweer! En dat ik dat ni' gezien en had!’

En daarbij voegde zich 't vooruitzicht aan den schoonen avond die komen ging: het eerste Meilof in een kerk vol bloemen en kaarslicht, met gejubel van orgel, violen en gemengde stemmen, de verlichting daarna der Lievevrouwenkasten op de hoeken der straten en dan de beiaard die naar den besternden hemel zijn klare muziek zou sprinkelen, alles heur ter eere!

't Maakte hem blij om heurentwille en een wijle kwam weer dien vroegeren, zachten heiligen-glimlach om zijn smallen mond en zijn oogen spelen....

Met weer naar het stuk te kijken smolt zijn lach echter gauw weg. Zijn oogen liepen keurend over de getande looverkens, over de rozen en de doornenranken met de vogelkens erop, om dan langzaam met angstige aandacht, zijn heel geschrift te onderzoeken, letter na letter, van waar het groot en statig uit een mist van krullen en spiralen te spreken begon:

*Aan Onze Dierbare Ouders
Melchior Gommarus Franciscus Quisenachts & Catharina Jozefina Van
Rompay*

tot waar het besloot:

*... Zij wand'len hand in hand, naar 't volgend bruiloftsfeest van zuiv'ren
diamant!*

Meester Vindevogel ontdekte ze in menigvuldigheid de fouten: slordige bekken in plaats van de fijne punten waarin blad en vogelpluimken moesten uitloo-

pen, verfvogen over de lijnen, haken of bulten waar de letters sloten, en nog en nog, hier en daar en overal.

En als hij dan zoo aan al de meesterstukskens dacht die hij in zijn leven gemaakt had, fijn en verzorgd tot in het laatste kronkelken, lijk hij ze hangen wist met honderden in de stad en ver den buiten op, sloeg hij verdrietig 't grijze hoofd als in pijn overentweer.

Waarom had hij het ook aangenomen? Waarom op tijd en stond, en met weerdigheid er niet mee uitgescheiden?

Precies lijk hij met zijn oud, geliefd poesjenellen-theaterken - opgetimmerd in 't klimopoverspreide waschhuis achter in hun hofken - gedaan had, nadat hem op Dertienavond bij 't vertoonen van zijn Driekoningenspel de draden van den Moorenkoning uit zijn bibberende handen waren geschoten.

't Klein volk uit de geburen dat er lijk iederen Zondag-achternoen met hoopkens was komen naar kijken, had hij kunstig van 't malheur weten af te leiden en in de meening gebracht dat het zoo zijn moest.

Maar 't was hem toch genoeg geweest om wijselijk zijn marionettenspel te sluiten. Den anderen Zondag al reeds.

Al neep er zijn herte dan nog zóó van samen nooit meer door 't piepgat boven het tooneel die gespannen kinder-gezichtjes te zullen zien met oogen groot van aandacht naar 't bedrijf zijner zelf-gesneden, kleurig gekostumeerde poppen en al hadden zij ze daarbij nog zóó noodig al die halve sollekens entree die de kleine pollekens bij de deur op Lieneke heur tafel neerlegden....

Als dit nu maar evengoed mocht afloopen.... dat de menschen er niet al te veel van merkten van het gebroddel....

Na dees maakte hij er geen meer, geeneen, al kwamen ze 't dan voor een bisschop vragen....

't Klikken van de deurklink deed Meester Vindevogel verrast het hoofd omkeeren. Hij slikte gauw den krop van zorg die in zijn keel wrong door en eer nog dat van achter 't open-piepende deurvlak 't hoofd van Lieneke naar binnen draaide, ging er van op zijn gezicht een goeden, rustigen glimlach heur te gemoet.

‘Hewel, Vader? Waar blijfde nu toch? Komt ge nu nie meer eten? Ge laat me zoo lang roepen!’ berispte ze wrevelig. ‘Toch weer niet herbegonnen zeker?’

‘Bijlange ni' Moederke!’ lachte hij fijn terug. ‘Komt liever maar eens zien of het zoo goed is?’

Meteen rees zijn lang, mager figuur recht, de eene hand wenkte heur naderbij en de andere trok het zetelken opzij om plaats te maken.

Traagzaam kwam het vrouwke nader en heur bebrild gezicht keek bedroefd uit den krans heurer kanten pijpkesmuts naar de teekening als verwachtte ze zich weeral aan niets goeds.

Maar gauw sprong er een blijde lach op heur wezen en een kreetje van verwondering opende heur mond.

‘t Is afl!’ riep ze uit. ‘En ik die zoowaar dacht da' ge herbegonnen waart nog een keer!’

‘Ja.... 't is afl!’ antwoordde Meester Vindevogel en dan, stiller, als aarzelend: ‘En bekijkt het maar eens goed Moederken!.... Wat peinst ge er van?’

‘Laat eens zien!’ sprak ze.

Voorzichtig steunde ze de vingeren op den rand van het berd, heur bovenlijf met de perelen ritseling der franjes van heur zwart-zijden mantilleken boog even en met ingehouden asem keek Meester Vindevogel toe hoe ze dan - lijk ze 't al zoovele, vele jaren gedaan had iederen keer als er een stuk van belang van onder zijn hand kwam, - onderzoekend heur bril-oogen liet gaan de rozelaren eerepoort omendom en de letterreken langs van boven tot onderen.

Zou ze 't nu ook gaan zien?

Angstig stond hij daar te wachten, met zenuwachtig pimpelende oogen en de stilte van het kamerken liet hem 't bonsen van zijn hert hooren.

Zoo arm voelde hij zich worden dat hij zijn wit-omlokte hoofd reeds zakken liet om 't heur maar alles te vertellen: van dien ongelukkig en bibber, van het sluiten van zijn theaterke en waarom hij drie keeren aan dees stuk herbegonnen was en ermee naar hier boven gevluht....

Maar ineens was daar heur stem, blijzaam bewonderend: 'Schoon is het....

Danig schoon!' dat hem er met een schok van tegenhield.

In een langen, weldadigen zucht hief hij 't gezicht weer omhoog. Tranen van ontroering spoten in zijn oogen.

Hij had heur oude handen willen grijpen, heur oude, gebogen gestalte tegen zijn eigen aandrukken en weer eens gedichten improviseeren!

Doch hij bedwong zich gauw en eer nog dat ze ter bevestiging heuren tevreden glimlach naar hem had opgeheven, had hij zich omgewend en waren zijn handen bezig met het bergen van penseelen, verfsteeenen en pottkens in zijn kist.

'Vindt ge 't, Moeder?' vroeg hij lijze. 'Vooruit er dan mee.... Ze zullen het weeral mogen zien dan!'

Hij gaf heur zijn kast in de handen, nam zelf het groote berd op van de schragen en met een luchtigen: 'Kom dan!' droeg hij het voorzichtig het donkere, steeksche trappeken af.

Op de kommoed in de voorkamer werd de teekening neergezet, achterovergeleund tegen den muur.

Lieneke bleef er nog een wijle met de

handen op den buik vóór staan knikken:

‘....Me' al die schoon' vergulde rozekes!.... En die vogelkes allemaal!.... Lijk voor een koning is het!.... Ze mogen content zijn bij den bakker!’

Zij zag het niet! Dat was al veel! Maar de anderen, die zouden komen kijken morgen of dezen avond misschien al?....

Even rilde Meester Vindevogel. Doch hij bedwong zich, stak gauw zijn arm onder den haren en verheugd vertellend van 't schoone Mei-weer en den avond die komen ging wandelde hij heur het witgewelfde gangskén door en de groote laag-gebalkte keuken in waar de eerste lentetafel hem verraste met een schotel platte kaas, frissche radijskens, terwe boterhammen en kommen welriekenden koffie....

De jubilee.

Van heel, heel vroeg dien dag, toen de eerste grijze morgenkleerte nog maar amperkes door de gestreepte, wit-damasten venster-stores in 't kamerken te grijzen begon en er nog niets te hooren dan den hollen, luien tiktak der kashorlogie beneden en, daarbuiten op 't pleintje vóór 't huis, 't gesjilp van musschen, was Meester Vindevogel wakker geworden.

Nevens hem, hoog op heur kussen, met heur gezicht naar boven en de armen rechtuit over de dekens, lag Lieneke en in de doorzichtigheid der halftogetrokken, linnen bedgordijnen die heuren vredigen slaap omhingen, weefde het nachtlichtje op de schouw zijn gele schijnselen.

Even had Meester Vindevogel nog geprobeerd de moede oogen toe te nijpen om met een vaderons en een duw van 't beslaapmutste hoofd in 't warme oorkussen, terug in slaap te doezelen.

Maar 't was niet gelukt. En precies lijk gisteren en eergisteren, waren zijn zorge-

lijke gedachten seffens aan 't malen en draaien gegaan altijd over het eene en zelfde ding: dat zijn stuk vandaag op 't gouden-bruiloftsfeest van hand tot hand zou gereikt worden en weer een keer bekeken en bekeurd door zoovele oogen en hoe dat wel zou afloopen?

Ach, dat het nu nog zoo' nen draai moest nemen!

Lieneke die er dien eersten Mei-avond zoo vol aandacht had staan op pieren en er geeneen had van gezien van al die fouten die hem zoo angstig beklemden, had toen de blijde hoop gewekt dat het er mee vergaan zou als met de struikeling van den Moorenkoning in zijn marionetten-spel. En de andere menschen - familie van de jubilarissen, geburen of klanten die kwamen om een brief te laten schrijven - die er de dagen daarop vol nieuwsgierige belangstelling hun oogen lieten over wandelen, hadden er nog minder iets aan mis-zien. Want hun mond was vol lof en oprechte bewondering geweest en dat had zijn stille hoop doen groeien tot een gelukkige zekerheid.

En alhoewel er weemoed over zijn ziel kwam wegen omdat dit nu 't allerlaatste stuk was dat hij maken zou, toch week zijn zachten, fijnen glimlach niet meer van zijn gezicht en kon hij 's avonds weer in vrede zitten lezen in zijn geliefkoosd boekken van De Navolginge Christi....

Zoo had het dan geleken of alles in de juiste plooi nog zou vallen, totdat Jaak de doofstomme glazenmaker van achter de Grootte Kerk, naar wien Meester Vindevogel eergisteren morgen het stuk was gaan dragen om er een schoon', gouden lijst rond te doen, het torenke van zijn zekerheid brutaal had doen ineensorten.

Plezierig lachend, lijk hij 't altijd deed als hij iets schoons tusschen zijn handen kreeg, had de vent zijn rood, boloogig gezicht waarop een ronden koperen bril woog, dicht op 't stuk genegen om het fijn te bezien. Doch inplaats van stilaan beginnen te knikken en met zijn dikke Moorenlippen te smakken ten teeken van zijn goedkeuring, was zijn lach algauw weggesmolten en had hij 't on-

verschillig neergelegd op 't schab boven zijn werktafel.

Dat was voor Meester Vindevogel een steek dweers door 't herte geweest.

Maar seffens had hij de pijn ervan afgebeten en niets had hij van zijn ontdaanheid laten merken, aan den glazenmaker niet met wien hij verder een schoon gemouleerde lijst had uitgekozen, aan de kennissen op straat niet en thuis ook niet.

En nochthans almaardoor - al had hij binstdien 't klagelijke relaas van 't oude Betteke Mols heur familiemiseries op brief zitten brengen voor heur dochter die in de Walen woonde en ook aan de noene-tafel nadien een plezante aandacht moeten gebaren naar alles wat Lieneke te vertellen wist over de toebereidselen voor den jubilee - hadden ze hem meer dan genoeg beklemd de honderd angstige vragen die door zijn hoofd keerden en draaiden.

Dat de glazenmaker het bespeurd had, 't en deerde hem niet veel. De vent was stom en doof en leefde eenzaam uitermate. Hij zou het niet voortvertellen.

Maar als dienen het merkte, zouden anderen het immers ook kunnen? En als dat nu zoo wáár eens aan de feesttafel gebeurde? Wie weet wie dat er allemaal op geïnviteerd was! En hij zelf zat daar bij en zou dat moeten aanzien, precies lijk bij Jaak? Hij die altijd op zijn eer gespist was en gewoon met stukken uit de bovenste schuif vóór den dag te komen!....

Was het niet beter iets te verzinnen en er voor eenige dagen van tusschen door te gaan? Naar Postel bij voorbeeld, waar hunnen jongen schoolmeester was?....

Maar hoe gingen ze dat dan weer opnemen bij den bakker, zoo in eenen keer weg, en juist den dag vóór den jubilee?....

Zóó was Meester Vindevogel zijn hart nog nooit overentweer getrokken geweest. Na 't eene kwam het andere, feller en klemmender steeds. Totdat hij, in de achternoesche alleenigheid van 't voorkamerken, terwijl Lieneke in de keuken achter de stoof heur slaapke deed, t'ende raad het moe gekwelde hoofd op de borst had laten zinken, de tranende oogen geloken en aan 't bidden was ge-

gaan om een beetje rust en een beetje sterkte om 't dan in Godsnaam maar te kunnen dragen zooals het hem zou gegeven worden....

En nu was die dag aan 't komen....

Al herhaalde hij het nu weer in ootmoed en nederigheid, precies lijk hij 't gisteren en eergisteren had gedaan, dat hij 't gelaten aanvaardde zou wat er dan ook over gezegd zou worden, toch knaagde daarbinnen weer onrust, zoodat hij zachtekens de handen aan elkaar vingerde ten gebed in afwachting dat de dag met zijn druk bedrijf en vertier hem een beetje van zijn eigen zou helpen verlossen.

Stil en roerloos, zonder een pink te vertrekken, uit schrik Lieneke ongepast wakker te maken, hield hij zich in zijn hoek en de vele zuchten die hem van de bekleemde borst moesten, rok hij angstvallig in 't lange tot hij ze zelf bijkans niet meer hooren kon.

't Duurde gelukkig niet lang ni-meer of samen met het openblozen van den uchtend gingen daarbuiten ook de menschelijke geruchten op. Een klokske dat te tampen begon alhier, aldaar, deurkens

die openklepten en bassende honden buitenlieten, stemmen van mensen, kloongetrappel over de kasseitjes, 't rammelen van emmers en 't welbekende piepen van de pomp op 't pleintje, hoog en scherp boven den zingenden waterstraal uit. En dan ten slotte 't rappe geratel aan en weg van stootkarrekes, ladders die werden opgesteld en hamergeklop.

Meester Vindevogel hoorde het. Nu begonnen ze de sperrenhouten paaltjes die ze gisteren omendom het pleintje hadden geplant te versieren met asperge loof en opschriften en er de festoenen van rooden en witten baalkatoen aan te spannen....

Maar daarmee, hoe straf hij de vingeren ook maar ineen duwde en zijn aandacht samenneep op zijn vaderonzen en weesgegroeten waren zijn gepeinzen weer top bij 't feest en 't stuk en rilde de onrust weer over zijn hart.

't Luchtte zijn gemoed danig op, als eindelijk op 't ronde nacht-kommodeken, de wekker met een schril gerinkel afliep en Lieneke opstond.

Hij hield zich stil nog en binst ze zich

aankleedde deed hij of hij nog te soezen lag, precies lijk 't er de gewoonte van alle morgenden was om maar niets van zijn zorg te laten vermoeden.

Doch amper hoorde hij heur beneden of hij kwam er ook uit, kleeedde zijn eigen aan en waschte zich, haalde lijk hij het altijd deed het bed af, trok de stores omhoog en de vensters half-open.

Daarbuiten was 't een schoonen, zonnigen dag, een echtig feest-weer. Meester Vindevogel keek eens naar het met groen en kleurige festoenen behangen bakkers-gevelken aan den overkant, naar de frisch-omlooverde paaltjes langs de stoepen, naar de eerepoort welvend over den ingang van 't pleintje waar 't geburen-volk met zijn ladders nog in volle bedrijvigheid was met er loof aan vast te nagelen, en hij kon er niet aan doen maar weer voelde hij de beklemming naar zijn keel rijzen.

Maar ver liet hij 't niet komen dezen keer. Hij keerde zijn eigen kordaat om en 't was met een monkel op 't gezicht en binnensmonds een lieken hommeland, precies of 't was bij hem ook alles vreug-

de en zonneshijn, dat hij naar beneden ging en de keuken binnen.

Luchtig zong hij zijn morgengroet naar Lieneke die bij de ronkende stoof, waarop de koperen moor stond te tsjierpen, koffie zat te malen:

‘Goeie morrege! Moederke!.... Goeie morrege!.... Toch goe geslape?....’

En binst dat het vrouwken plezierig verbaasd heur antwoord nog uitlachte:

‘Ziet eens?.... Precies of hij komt al van 't feest!.... En 't moet nog eerst beginnen!’ was hij kluchtig, met de handen op den rug en 't wit-gelokte hoofd achterover in den nek, door de groote, witte keuken aan 't rondfloreeren en schertsend klonk het terug:

‘Nu zijde mis!.... 't Is al volop aan den gang, Moederke!.... Ziet het zonneke maar eens! Voelt het, proeft het zonneke!.... Is dat dan geen feest?....’ Geenen sekond stond zijn mond nog stil. Op alles had hij iets te zeggen, op den zonnenarm die vonken stootte uit de koperen kandelaars en uit het Lievevrouwken op de kast heur goud-brokaten kleedje, op 't bebloemde cijfergezicht van de

kasthorlogie tegen den muur, op 't vogelgeschuifel dat door de open deur uit hun palmenhouten hof ken kwam binnengewipt, op de witte zandkrullen rond stoof en tafel over den rooden vloer geborsteld, op alles en nog, zoodat Lieneke die hem bij 't koffie-opschenken monkelend volgde eindelijk den vinger opstak en hem lachend raadde:

‘Spaart u liever een beetje, Vader!.... Wa' gade anders op 't feest nog te vertellen hebben straks?....’

‘k Hebbe nog genoeg, Moederke!.... Wees maar niet bang!’

En hij zweeg niet, ook aan tafel niet. Tot zelfs als daarbuiten met groot gedonder de feest-bombar dekens losbrandden, zoodat het huizeken ervan schudde, de ruitjes rinkelden en Lieneke van 't verschieten heuren boterham liet vallen, monkelde hij nog monter:

‘Laat ze maar schieten, Moederken!.... Hard schieten!.... Alle zorg en kommer uit de lucht voor vandaag!....’

Rapper dan hij het had kunnen peinzen was de morgen om: 't Bezoek aan 't

bakkershuis om de jubilarissen geluk te wenschen, 't bijwonen van de dankmis in de Sinte Gommaruskerk, 't schrijven van eenige brieven voor haastig aangelopen klanten intusschen en dan hun eigen gaan aankleeden. En daarmee was 't bij den éénen en stond de koets voor de deur die hun naar 't befaamde 'Land van Belofte' bracht waar 't feestmaal gegeven werd.

Meester Vindevogel zijn harte neep onwillens samen toen hij met Lieneke aan den arm traagzaam de herbergzaal doorschreed en de trappen op naar de opkamer waar 't rond de twee lange, feestelijk gedekte tafels al plezant rumoerde van familie en kennissen.

Nu begon 't laatste bedrijf.

Wat ging het worden?

Misschien was er onder al dat volk ook iemand, precies lijk Jaak-den-doove, die straks, als 't stuk rond zou gaan, iets van de fouten in de gaten zou krijgen en 't voortvertellen?....

En al droeg hij 't zacht-lachend gezicht luchtig hoog bij 't begroeten naar links en rechts, en al stond zijn mond van de

jolige zeg sels geen en minuut meer stil toen hij met Lieneke gezeten was tegenover de jubilarissen die daar, in hun hooggerugde, van bloemen en strikken omsierde zetels, met van ontroering rood-opgedrongen gezichten en pimpelende oogen verlegen zaten te lachen, toch kon hij het niet laten de oogen bijwijlen opzij te laten glijden naar wie hier allemaal al ronddraaide en wie er nog de trappen opkwam.

't Maakte hem dat angstig rondgekijk een heel paart lichter als de baas van 't Land van Belofte' eindelijk de glazen deuren aan den trap toe deed, alleman zich zette en de stilte inviel voor Pater Denijs uit de Kluis, die plechtig in zijn witte pij van nevens Moederke Kwies recht rees, met zijn mes tegen zijn glas sloeg en 't Gebed vóór het eten te bidden begon.

Van dezen linkerkant van de tafel was er alvast niets te vreezen, vond hij. Daar zat, nevens den Bakker, 't dikke Pastoorke Vinck dat den Deken verving op 't feest, daarnaast onder malkander gemengeld Marus met zijn vrouw en zijn zeven

jongens, eenige kozijns en nichten van den buiten, boeren met blauwe kielen aan en boerinnen met witte kanten mutsen en pompadoeren sjaals waarop goud blonk, en dan ook nog Stans Kwies met heuren vent en kinderen en een groene jagersoldaat.

Van den rechterkant zou 't ook wel goed verlopen. Allemaal hadden ze 't stuk gezien immers, ook de twee oude begijntjes die daar zaten. Alleen ginder aan den hoek bij 't venster, die twee onbekende mannen met hun brillen en hun spitse neuzen, blijkbaar gebroers, wekten algauw zijn twijfel. Ze leken hem danig ernstig, lijk geleerden bijkans, en Meester Vindevogel kon er niet aan doen, zijn hart begon er angstig van te kloppen, zoodat hij blij was dat het gebed besloten wierd en 't rumoer der stemmen weer vroolijk opengonsde om hem van zijn eigen af te leiden.

Hij draaide zich eens om naar de andere tafel, keks om naar Jaan-de-Kuiper een kluchtig rijmken toe te roepen over de smakelijk-riekende soep die de witgeschorte meiden begonnen in te scheppen,

maar eigenlijk om 't volk dat daar zat ook eens te overzien.

Neen, van daar dreigde God-zij-dank geen onraad meer.

Hij kende ze zoo goed als allemaal al die lachende en plezierig vertellende gezichten, allen Kwiesen en Van Rompaeys uit de stad. Die zouden de mankementen niet zien, al zaten ze een vol uur met den neus tegen het stuk. En de vier, vijf vreemden die er tusschen verspreid waren, hadden plezante kermis-gezichten, ook om niets bang van te zijn.

Alleen die twee ginder....

Ze deden Meester Vindevogel zuchten. Binst hij traagzaam zijn soep naar binnen lepelde en 't een beetje stil was, probeerde hij zijn onrust weg te redeneeren met dat het er immers maar twee waren, dat het nog niet eens gezeid was of ze er wel verstand van hadden en zoo'n andere dingen meer.

Doch baten deed het geen zierken. De schrik zat er al zoovele dagen in en die klapte hij er zoo maar op een, twee, drie niet uit.

De vrees dat zijn tafelgeburen iets van

zijn onrust in de gaten konden krijgen deed hem echter algauw het hoofd heffen en schijnbaar even lustig en smakelijk als alleman met 't vorket aan den arbeid gaannaardenlakkeren merte, naar 't gestoofd konijn zwemmend in rozijnensaus, naar de looze vinken met appelspijs en wat daar zooal door 't zorgende Lieneke op zijn telloor werd geschept.

Alleen moest hij een keer meer naar zijn roomer grijpen om iets uit de keel te spoelen....

En zoo kwam dan algauw de stond dat Marus recht rees en tegen zijn glas om stilte tikte.

Alleman zweeg. De jubilarissen schoven met hunne zetels een beetje opzij en uit een zijdeur kwam een meiske in witte processiekleeren dat het stuk droeg en het vóór hen met een verlegen, bevend stemmeken begon voor te lezen.

Met het hoofd gebogen en de hand aan de kin luisterde Meester Vindevogel mee toe.

't Was niets dit. Daar zou wel niemand iets op kunnen zeggen.

Maar de teekening, de teekening zelf!

Als die nu seffens den ronde ging doen en ook die twee ginder er hun spitse neuzen en hun brillen zouden op neer brengen?

Hij wierd er duizelig van en 't was lijk in een roes - al zat hij daar blijkbaar maar heel gewoon te glimlachen, - dat hij het meisjesstemmeken 't berijmd relaas hoorde t' ende lezen, de heele zaal in luid gejubel van: Lang zullen ze leven! losbarsten en van over de tafel den snikkenden bakker zijn handen naar hem uit zag steken en de zijnen lang en hertelijk schudden:

‘Merci.... Meester!.... Dat hedde goe' geduwd.... En.... da' g' het.... binnen tien jaar.... nog eens.... meugt doen!’

Meester Vindevogel kon er geen woord op antwoorden. Zijn keel was toe. En ook op de felicitaties niet van Pater Denijs en van Pastoorke Vinck en al die andere mannen en vrouwen die hem subiet omdrongen om te zeggenhoe schoon en aandoénlijk het gedicht toch was.

't Woelde en gonsde maar één ding door zijn grijzen kop: de teekening! de teekening!

Hij zag, tusschen de menschen door, hoe Marus er een wijle fier-lachend mee in de handen stond en hoe 't volk van dien hoek, de boeren en boerinnen en ook de soldaat, seffens rond hem samentrosselden om het te zien; hoe Lowie, de vent van Stans, het na een wijle overnam en er triomfantelijk naar de menschen bij 't venster mee wandelde.

Nu zou 't gebeuren....

Lowie reikte het stuk aan de twee vreemden met een gebaar van: dat moet ge nu eens zien! Ze namen het aan, bogen er hun gezichten over en ook de begijntjes schoven er naar toe om te kijken.

Meester Vindevogel meende recht te staan en effen den hof in te wandelen, want hij voelde het: dezen keer zou hij het niet kunnen verbijten lijk bij Jaak-den-Doove.

Doch, zag hij wel goed nu?

Trokken de twee mannen niet als in bewondering de koppen achteruit en knikten ze malkander niet getroffen toe?

Meester zijn adem stakte er van in zijn keel en een rilling liep over zijn rug.

Hij zag hoe ze zich dan naar Lowie

draaiden die seffens, fier en gewichtig, naar hem wees, hoe ze daarop hun briloogen onderzoekend over het stuk lieten wandelen en hoe er dan stilaan een glimlach van genot hunne gezichten verhelderen kwam!

Lijk een fontein in de zon, zoo spoot Meester Vindevogel zijn hart toen open. Hij begon te lachen tegen den bakker en de bakkerin en Lieneke en tegen al wie daar rond zat, wist een wijle zoo waar met zijn ontroering geenen blijf en zijn lange vingeren begonnen toen zoo maar als van zelf een marsch op den tafelrand te trommelen.

God! dat het zoo nog afliep!....

't Geroep van Marus om een lieken, verlostte hem eindelijk uit zijn blijde alteratie. Dat was iets voor hem!

'Present, jongen!' sprak hij. 'Hier hebde er eentje!'

Hij stond recht, lei de hand effen op 't voorhoofd en dan, als het stil geworden was, met zijn oude, bevende stem, langzaam de verzen rythmeerend, begon hij te improviseeren:

Op 't hoekske van de Kluizeplein
Nu volle vijftig jaar,
Daar woonde en bakte al dien tijd
Een vlijtig bakkerspaar.
En ze bakten er dit,
En ze bakten er dat,
Wel 't lekkerste van heel onz' stad!
Koek, Liersche vlaai, speculaas,
Marsepein en pistolee,
En die mij niet gelooven wilt,
Die proeft er eens eerst van mee!

Alleman klapte in de handen, men riep: bravo! bravo! en Marus, luid boven allen uit, gebood:

‘Herhalen! Herhalen Meester! Da' we meezingen!’

Hij deed het, en 't refrein werd meegezongen door iedereen, daverend. De meiden kwamen uit de keuken om mee te doen en zelf Pater Denijs met zijn zware barytonstem, die klonk als een klok, bleef in plezante geestdrift met niemand ten achter.

Alleen de bakker en de bakkerin in hun bebloemde zetels zaten daar stil te lachen en ze lieten de tranen zoo maar over hun gezicht loopen.

En na het eerste couplet, kwam er een

tweede, ook een klarinet en een piston werden er bijgehaald om kracht en kleur bij het refrein te zetten, en zoo zongen ze nog wel vijftien coupletten misschien, want Meester Vindevogel wist maar van geen uitscheiden.

Nu was het immers eerst echtig feest voor hem!....

Al joelde en klonk het dan over 't laatste stuk dat hij van zijn leven nog maken zou....

De kermis

Het was voor Meester Vindevogel dien kermis-ochtend bij 't optrekken der stores een danig, blijzame verrassing te zien met wat voor een lachend, zonnig weertje ze van daarboven dezen dag begenadigd hadden, dat hij er vergenoegd de handen van in elkaar wreef en een trippelend lieken begon te hommelen.

Dat paste beter bij dezen eenigen tijd, - waarop zijn zoon uit het verre, Kempensche dorpken waar hij koster-onderwijzer was met zijn vrouw en zijn vijf kinderen voor drie volle dagen naar hier overkwam, - dan dien eeuwigen regen en wind dien ze nu drie, vier jaar achtereen gewoon waren te krijgen! Daarmee zouden eindelijk de vlaggen aan de gevelen weer eens wiegen, de processie heuren grooten ronde doen, en allerwegen muziek van concerts en vroolijk rumoer van volks-feesten weerklinken, wat voor de kinderen ánderen kost wezen zou dan 't drummen rond de tafel bij lotto- en ganzenspel of een uurken marionnet-

ten-doening, zooals 't nu ringaaneen al geweest was, met als eenigsten kermistroost een vlaagsken natte, uiteengewaaide beiaard-muziek!

Want, al verblijdde Meester Vindevogel zich nog zoo inniglijk aan Kerst- en Paasch- en Sinksentijd, omwille van het frissche, vroolijke kindervertier dat het huizeken en zijn hert deze dagen zoo monter zou doen weergalmen, stelde hij op de wereld niets boven dezen kermistijd, dat hij er de krone van 't jaar van maakte waarvan 't verbeiden alleen zijn oud gemoed zoo wonderlijk deed opfleuren!

‘Da's fijnder eten dan verleden jaar, he Moederke?’ lachte Meester Vindevogel toen hij, feestelijk uitgedost in zijn bruinlaken paasch-kostuum, met zijn zondagsche, blinkende leerzen in de hand en zijn goeden hoed onder den arm de keuken binnen-terte die straalde en blonk van zonneshijn. En met den duim door de open hofdeur naar buiten wijzend bleef hij een wijle monkelend naar Lieneke staan kijken die, alover de rood-en-wit beammelaakte tafel waarop ze moederlijk

zorgvuldig hun antiek, fijn-beblomd koffie-servies aan het schikken was, glimlachend en beteekeenisvol tegenknikte.

‘Een echtigen kermis krijgen zij vandaag.... Eenen die al d'ander goe' zal maken!’ besloot hij opgewekt, waarna hij zijn schoenen onder een stoelken neerzette, den hoed aan den knop van de heldertikkende horlogiekast hing en seffens nader schoof om een hand toe te steken. Want waarachtig het kon voor Meester Vindevogel niet goed en schoon genoeg zijn vandaag!

Van veertien dagen op voorhand reeds, als de andere menschen uit de stad nog maar amper aan den kermis kosten beginnen peinzen, had hij, precies lijk hij 't alle jaren deed, Pier-de-Witter laten komen om hun trapgevelken op te kaleien en de ronde voordeur en de kleingeruite ramen met een veegsken grasgroene verf op te frisschen. Waarna hij zelf dan, met een ouden zolderjas aan en een afgedankten hoed op zijn witte haren, begonnen was het huizeken van binnen op te kalken en te schilderen.

Dat deed hij geerne zoo, met zijnen kalk-

emmer en zijnen borstel, 't heele huis afreizen: de lange gang met zijn geribde zoldering 't eerst, daarna de kamers, om dan ten leste, met een schoone en vrome toewijding, als was het een offer dat hij bracht, de keuken aan te pakken die hem, met heur laag, bruin-houtenplafon, heure drie vierkante vensterkes waardoor het propere hofken naar binnen lachte, heure oude meubelen en heuren ouderwetschen schoorsteenmantel, waarin het 's winters achter de Leuvensche stoof zoo'n plezierig zitten was, danig dicht aan 't herte lag.

Bezonder 's achternogens, als het daarbuiten vredig en stil wierd, kon hij er zijn eigen zoo aan overgeven, dat als Lieneke - die voor deze dagen van slameur met heur potten- en kommengerij naar 't voorkamerken was verhuisd, - hem roepen kwam voor een brievenklant, hij zoowaar tegen goesting zijnen borstel neerlegde, zijn handen waschte en naar voren trok.

Want ieder stuk alhier, waarnaar hij zijn zorg en zijn liefde boog: waren het de muren die hij witte, ofwel de twaalf be-

gijnenstoelen, de breede, eikenhouten glazen kast vol porcelein, of de schapraai die hij met een lek vernis opblonk, 't sprak hem alles bij deze gelegenheid nog steeds een innige taal, al was het dan een zooveel weemoediger dan die ze gesproken hadden toen hij, na den dood van zijn moeder en 't verlaten van hun huizeken op 't Begijnhof, Lieneke was gaan halen om met haar zijn leven en begeeren hier samen te trekken....

Meester Vindevogel had ze ruim en schoon gewild hunne keuken, 't herte van hun huis, om ze eens vol te zien van jong en frisch kinderleven, en wat had hij daar niet, iederen keer als de zegen van God weer eens over hun dak scheen nedergedaald, in blijde verwachting zitten ineenknutselen: wagens, treinen, schepen, huizen, een vollen speelgoedwinkel wel, tot dat marionnettentheaterken toe. Want danig veel had hij van zijn eigen weg te geven alstoen!

Doch de Baas van daar-boven had er telkens anders over beschikt en 't was een triestigen sukkelgang geworden hun huwelijk....

Maar één kraaijerke was hun geboren.

Zoodat de keuken, de tafel en de glazen kast met al heur familie-porcelein weldra van een nuttelooze grootte waren gebleken en al die biezen stoelen alleen hadden gediend om de leegte der hoeken een beetje te vullen....

Totdat het nu eindelijk, al was het dan maar éenen keer in het heele jaar, en alleen voor drie kermisdagen, anders mocht beginnen worden....

Die tijd was daar thans weer en hij was gezegend met een weerken als een zalf!

't Heele huis was tot in zijn plooiens in orde voor de ontvangst. De bovens waren gereed, in den koelen kelder stonden de schotels rijstepap, de taarten en de vleezen klaar voor 't groote feesteten, 't kleurig processie-strooisel en ook het in ruiten gesneden lisch vermengd met riekende beemkruiden wachtten in hun korveken om straks door de kinderen hun handen vóór het huis gestrooid te worden.

En met dees stond daar nu ook te midden van de keuken, de morgen-tafel feestelijk gepaleerd met zijn porcelein, zijn

smakelijke torens boterkoeken en pistolees, en 't groote eierbrood.

‘Voilà!.... Nu mogen ze komen, Moederke!’ sprak Meester Vindevogel fier. ‘Daar moeten ze maar eerst hunnen honger aan stillen die ze van de reis meebrengen!’

‘Da' z' er dan maar veel meebrengel!’.... lachte Lieneke blijzaam terug binst ze profijtelijk een serviet over 't eten hing omwille van de vliegen. ‘Heel veel!’.... Doch seffens daarop, wijl heur gezicht ontroerd naar de horlogie ging, voegde ze er met zachte stem bij:

‘Zie, nu zijn z'al op den trein, Vader!’

Dat trok Meester Vindevogel weg van de tafel en zijn hoofd draaide ook naar de koperen horlogie-plaat die bij halfacht wees.

‘Ja.... nu zijn z' er op’.... herhaalde hij stil in een glimlach, want 't was hem meteen of hij ze daar zitten zag in het compartiment zooals ze thans ginder ievers door 't land reden: Guide en Marie nevens elkaar, en de kinderen in de hoeken tegeneen gedrumd, met den neus op de raampjes, malkanderen in het rap voorbij-wen-

telend zondag-landschap de torens, huizen, beken en molens aanwijzend.

‘Nog een kleine twee uur en dan zijn ze hier!’ .... besloot hij verheugd en zijn gelukkigen glimlach keerde zich terug naar Lieneke.

Doch wat verschoot hij te zien daarmee hoe ze mistroostig de lippen samenknep, het gezicht afwendde en met een zwaren zucht naar het tafelken vóór 't middenvenster slefte waarop ze zwijgzaam hun eigen ontbijt begon gereed te zetten.

‘Wa's da' nu! Wa's da' nu?’ vroeg hij zich droef-verwonderd af en 't lag reeds op zijn mond heur te vragen wat er scheelde.

‘Al ze' leven is da' weer om het theaterke en omda'k geen stukken ni-meer maak!’ bedacht hij zich verschrikt. Lieneke was daar in den laatsten tijd af en toe nogal eens over begonnen: dat ze 't zoo spijtig vond want dat het toch iets opbracht, da' ze 't maar ni begreep waarom hij daar nu zoo ineens mee uitscheidde. Precies of ze geloofde zijn uitvluchtsels niet, wijzend op hunnen ouden dag, da' ze 's Zondags toch eindelijk ook

eens geerne een beetje rust mocht hebben en dat hij zijn longeren moest beginnen sparen, dat zijn stukken stilaan uit de mode geraakten en het beter was er uit te scheeën dan het te moeten zien uitbloeien. Want van dien ongelukkigen bibber repte hij geen woordeken.

't Neep Meester Vindevogel zijn herte saam te peinzen dat ze daar zoowaar vandaag mee voor de pinnen zou kunnen komen!

En om 't heur maar sito te doen vergeten begon hij plots, luchtig en als blijmoedig 't en kon niet meer, door de keuken op en neer te wandelen almaardoor met schoone gebaren vertellend over de kinderen en over Guide, over de duivenmelkers uit de gebuurte hun verwachtingen in den grooten concours van dezen morgen op Quiévrain, en over honderd andere dingen nog, zoodat stilaan Lieneke heur witte kanten muts toch weer recht rees en ze ten leste zelf met vragen voor den dag kwam....

Schoon eninniglijk, lijk geenen sintslang, bloeide de morgen verder open voor

Meester Vindevogel zijn hart....

Onder de mis, die zij samen met der haast om hal vernegen in 't Jezuieten waren gaan hooren, deed de angst dat Lieneke over dat ongelukkig kapittelke zou kunnen beginnen hem nog wel eens zuchten. Maar eens de kerk uit en op weg naar de statie - Lieneke spoedde zich terug naar huis om koffie op te schinken en boterhammen te snijden, - smolt dat algauw weg en stond er binnen in hem zoo'n jonge vreugde op om het weerzien van seffens, dat hij zich bedwingen moest of hij had zoowaar nog zijnen flambard van 't hoofd genomen en was met zijn gelen, ivoorbebolden stok molekens aan 't slaan gegaan.

Eens in de statie beefde Meester Vindevogel zijn hert van de eene schoone ontroering over in de andere.

't Zien verschijnen van den trein die ginder met zijn hooge, rookende schouwpijp en scherp gefluit van achter een boomgaard kwam binnen-gedreund, 't gespannen kijken de lange rij rap voorbijschietende raampjes langs en 't ontdekken plots der vertrouwde gezichten die knik-

ten en lachten; daarop het haastige drummen door 't volk heen naar hun toe om 't deurken open te trekken en de jongens, die riepen en juichten van 'dag Grootvader', een voor een op te vangen en neer te zetten.

Daarmee zag hij zijn volk weer eens rond hem, Guide en Marie en de kinderen allemaal en dat pakte hem zoo dat de tranen in zijn oogen sprongen en het een heelen tijd duurde eer hij een woordje uit de keel kreeg.

Met het klein' Carlientje op zijnen arm, al vragend en vertellend, ging de weg door de feestelijk-bevlagde straten die speierden van zon naar huis toe, en binstdien had Meester Vindevogel geen oogen genoeg om rond te zien of de klein' mannen bijbleven, want het wierd druk buitenmate van volk dat aanstroomde en van huif wagens vol boeren en boerinnen, met ertusschen dan nog het wilde rennen der loopers die met den kop in den nek en het duivenzakskens in den mond op hun kousen voorbijschoten.

Na een half-uurken waren ze eindelijk op 't Kluizepleintje en thuis.

Lieneke die lachend en schreiend tegelijk uit de keuken kwam aangelopen werd omhelsd en gekust, waarna de heele familie de vroolijk-blinkende keuken introk, die zoo frisch rook van 't gebak en den koffie, en zich aan de kermis-tafel neerzette.

't Deed Meester Vindevogel goed uit het gewoel van daarbuiten verlost te zijn en een beetje te bekomen van deze eerste, al te pakkende alteratie.

Effekens maakte twijfel omtrent Lieneke hem nog wel stil.

Maar als hij zag hoe gelukkig ze lachte terwijl ze samen met Marie de kinderen hun serviet voorbond, den koffie uitschonk en vol zorgelijke aandacht heur oogen liet gaan of er wel goed geëten werd, zonk het voorgoed weg en werd het een schoon genot voor zijn herte zich zoo heelemaal te kunnen overgeven aan dit innige samenzijn.

Weldra had hij zelfs ooren te kort om te luisteren naar de jongens die in hun Kempensche sprake aan 't vertellen gingen van hun smieren en konijnen, van 't eekhorentje dat Vader in Mijnheer Pas-

toor zijnen hof gevangen had, van zijn petekind Corneel die nu misdienaar was en honderd andere dingen meer.

't Brommen van de groote klok, verkondigend den uitgang der processie, met kort daarop 't aanzwellend geruisch van traag-stappende, koperen muziek deed hem echter stilte gebieden en den vinger omhoog steken.

'Hoor! Da's 't eerste, jongens!.... De processie!' lachte hij beteekenisvol. 'Kom op!'

Seffens hadden ze hun gebedeken gezegd, de serviet afgeknoopt en waren met hem de gang in.

Hij liet hun vóór het huis de mandekens met het strooisel en ook een baksken wit zand leegstrooien, liet hun op het wit beammelaakte tafelke, dat hij buiten vóór het venster neerzette, met het Lievevrouwenbeeld, koperen kandelaars en vazen riekende bloemen een altaar schikken. En als daar op de lochtige maat der muziek, de processie uit de smalle Kluizestraat, tusschen zijn haag van toegestroomde menschen het Pleintje overschoof, boog hij 't gezicht gauw neer tot

bij hun en kon hij niet genoeg vertellen van de vlaggen, heiligenbeelden, maagdekens, bisschopekens en paterkens, van de zware zilveren Sinte-Gommaruskast getorst door zestien man, totdat daar, gedragen door den Deken, onder een goudbrokaten baldakijn en omringd van wolken wierook, belgerinkel en plechtig latijnsch gezang, het Heilig-Sacrament met zijn wijding de processie kwam sluiten.

Dat deed Meester Vindevogel eerbiedig zwijgen. Op een teeken van zijn hand knielden ze allemaal neer en met de handen gevouwen en 't hoofd op de borst lieten ze 't wonder over hun herte voorbij gaan.

‘Schoon, he mannekes?’ zuchtte hij aangedaan binst hij recht kwam. ‘Komt.... nu nummer twee!’

Rap droegen ze 't altaarken naar binnen en terwijl Lieneke geholpen door Marie aan 't noeneten bezig was, ging hij met Guide en de jongens 't voorgenomen morgen-wandelingsken slagen door de stad.

De kinderen vershoten echter toen ze

met een natten handdoek door moeder even 't gezicht kregen opgefrist en ze hun strooien hoeden moesten opzetten.

‘Gaan we dan ni' met de poppen spelen, Grootevader?’ vroegen ze.

‘Nú?... Met de poppen?... Met zoo'n gebenedijd weerke in dat killig waschhuis?... Maar kinderen toch, 't zou waarachtig Ons-Heer vergrammen zijn!’ kloeg hij verdrietig. ‘Neeë, neeë! Nen anderen keer!.... Komt nu maar me' Grootevader mee! Daar moet van geprofitteerd worden!’

Genoeg hadden ze dees laatste jaren binnen gezeten en nog zooveel was er wat de kinderen nog niet gezien hadden: de Reuzekes in de Spaansche Poort, 't antiek arsenaal van vanen, hellebaarden, pieken, bombardekens en ouwerwetsche soldatenkostuums in 't Kenishof, 't Bohemerskamp in 't Peerdenbeemdeken achter 't Begijnhof, en nog en nog, om niet te spreken van de klimpartij den Sinte-Gommarustoren op om hun de klokken en den rammel en in 't bizonder het land van Rije te laten zien, zoo schoon

in zijn zomerweelde lijk een landeke van Belofte!

En alzoo, veel te rap naar Meester Vindevogel zijn goesting, was de morgen omgevlogen, hadden ze zich het lekker kermiseten goed laten smaken en binst de kinderen buiten op den bleek onder den appelaar met een stil spelleken doende waren, zaten ze daar aan de afgedekte tafel, met een potje straffen koffie vóór hun, genoeglijk te klappen over nichten, kozijns en kennissen, over wat er zooal gepasseerd was hier en in Postel, in afwachting om straks allemaal te samen te gaan zien naar de volksfeesten die dezen achternoen bij klank van muziek op alle pleintjes van de stad zouden gegeven worden.

Juist was Guide iets aan 't vertellen over de avondschool die dezen winter misschien zou geopend worden en die hem een stuiver bij zou opbrengen, als al met een keer Lieneke, met een naar 't schreien vertrokken gezicht, er zoo pardoes midden in aan 't klagen ging:

‘Ja, zoo verandert het allemaal. De tijd en sta' ni' stil. Maar wat onze Vader nu

hee't da' verstaan ik toch ni. Die wil nu geen theaterken ni' meer spelen en ook geen stukke' ni' meer teekene.... Da' van den bakker hierover hunnen jubilee is 't leste geweest...'

Dat viel lijk een baksteen op Meester Vindevogel zijn herte.

'Wat nu gezongen!' angstigde het in zijn kop. 'Als z'er maar niet achter geraken!' En in zijn eerste verwarring, voor deplots verbaasde gezichten van Guide en Marie, trok hij zijn handen van tafel om ze tusschen de knieën te verbergen.

Doch lang duurde dat niet, geen tellen tot vijf, of met een stoot vooruit van de kin, herpakte hij zich, binst een lumineus gedacht den fijnen, rustigen lach op zijn gezicht terugbracht: peinsden z' aan bibber of zoo iets, hij zou 't hun seffens bewijzen dat het dat niet was en de rest geloofden ze dan wel van zelfs!

En even, als in medelijden het witte hoofd overentweer schuddend met de handen terug op de tafel, sprak hij zacht verwijtend tot Lieneke:

'Moederke, Moederke!.... 'k Heb het u toch genoeg gezegd dunkt mij!....

Waarom zegde er dan alles ni' van?....' En sito rechtstaande daarop, schoof hij zijn stoel opzij en luchtig ineens ging hij verder:

'Weete gij wat?.... Als wij dat nu eens uitstelden, Moederke?.... De klein' manne hebben daar straks een spelleke gevraagd, W'hebbe nog meer dan een half-uur. Laat het ons hun geven!.... Kom op, Guide!.... We doen het nog eens samen!'

Hij zag hoe Guide zijn gezicht zich algauw ontspande en geruststellend lachte tegen Moeder, hoe Marie plezierig knikte: 'Van eigens, da's beter Vader!' en danig verlocht om dezen eersten draai - want het zou wel een duizende luk moeten zijn als de bibber hem juist dees half-uurken kwam treiteren en dezen avond had hij immers tijd genoeg om het uiteen te doen! - stapte hij vlug naar buiten het hofken in, gevolgd van Guide.

'Vooruit, padodderkes! We zullen Onnoozelen Hannes zijn grimetsen nog eens laten uithalen!' riep hij als uitgelaten en klapte in de handen, waarbij de kinderen seffens opsprongen en hem juichend

vooruit liepen het lage, klimop overhangen waschhuis binnen.

Hij nam het bovenste bankske van den hoop opgestapeld tegen den achtermuur, waarop de kinderen zich wijzekes neerzetten met 't klein Carlientje in hun midden, en wrong zijn eigen, door een smal deurken, achter het linnen-en-papieren beschot waarin op een meter van den grond, tusschen twee geel-gemarbreerde zuiltjes dragend een plat-driehoekig gevelken, het tooneeltje was aangebracht. Rap stak hij er de eindjes voet-keersen aan die bij 't openroetsjen der groene gordijntjes een ouwerwetsche boerenkeuken vertoonden - 't stond er nog van 't laatste spelleken dat hij gaf -, haakte voor Guide een boerinneken en voor zich zelf Onnoozelen Hannes uit den reesem slaphangende marionetten die den zijmuur tapiseerden en zijn eigen buigendover den achtergrond, met het kruishoutje waaraan de draadjes vast-zaten op de hooggedragen linkerhand, liet het gesmijde spel van zijn vingeren het blauwgekielede, dik-gekopte boerken van tusschen de schermkens binnenstappen.

‘God zij geloofd!....'t Wijf is ni hier!.... Als ik nu ook maar wist wat dak moet verzinnen!’ begon Meester Vindevogel met diepe, hakkelend zattemansstem in knoddige boerentaal den dialoog en terwijl hij 't boerken knikkebollend door de keuken deed zwijmelen, gaf zijn mond 't relaas van zijn tocht naar de markt om er een kalf ke te koopen, wie hij daar ontmoet had en hoe hij van 't eene kapelleken in 't andere was geraakt en zijn centen verzwabberd had.

Waarop Guide dan, zooals hij 't vroeger, toen hij nog thuis was, zoovele, vele keeren had gedaan het rood-beslaaplijfde boeren-wijveken met een bezem in de hand liet binnenstuiven, om met venijnige zinnekestem uitleg te vragen en ten slotte het zatte boerken met een goei portie pek-en-haken de hofstee uit te jagen. Waarmee dan onder handgeklap en uitgelaten kindergelach het eerste schuif ke uit was en de groene gordijntjes toe roetsjten.

In het tweede zag men een donker bosch en klagend kwam Hannes binnengesukkeld. Hoe moest hij in 's hemelsnaam

toch terug aan dat verzopen geld geraken, want zonder dat riskeerde hij het niet zijn eigen, al was hij dan van hout, thuis te laten zien?

De duivel, een lang, zwart figuur met een citroen-geel gezicht, horekesen een staart, sloop hem echter ter hulp en voor de vijf verdronken peerds-oogen kocht hij Hannes zijn ziel, af te halen binnen tien jaren.

En dan kwam het laatste schuifke, het moeilijkste, als ze alle bei met twee poppen moesten spelen.

Boer Hannes en zijn Trees zaten aan tafel als daar plots den duivel uit de lucht kwam gevallen en den tegenspertelenden boer met zijnen schabbernak wou meeslepen. Waarop Trees op de vlucht sloeg en seffens terug kwam met Mijnheer Pastoor.

Meester Vindevogel had den Pastoor en 't boerken voor zijn paart. 't Gaf een goede deugd aan zijn herte zoo nog eens heelemaal in 't spelleken op te gaan, met laag gebogen het sprekende hoofd en los en vinnig het op en neer zijner lange vingeren met de draadhoutjes die

de ruzie makende figuurkes lieten gesticuleeren. Neen, Guide moest er niets anders achter zoeken dan wat hij straks zeggen zou en al wierd hij een beetje moe 't was immers subiet gedaan.

't Groeide tot een spektakel en lawijd van belang en juist wou hij Mijnheer Pastoor naar 't wij water vaat je laten gaan om dien koppigen, tierenden duvel die Hannes maar niet lossen wilde daarmee zijn bekomste te geven, als er plots in zijn schouders een pijnlijke kramp te wringen begon.

Hij wilde 't bovenlijf even rechten om het te doen over te gaan. Doch meteen voelde hij hoe de kramp in zijn armen gleed en 't was daarop of zijn handen door andere handen werden genepen en geschud, erger als een riet door den wind. De woorden stokten Meester Vindevogel in de keel, tranen spoten in zijn oogen. Hij wilde de armen intrekken om het te bedwingen, wilde de vingers sluiten op de draadhoutjes om ze niet te laten slippen, misschien was het zóó al over.

Maar niets kreeg hij gedaan. Alles was

als verlamd. En twee plotse kloppen daarop van hout op hout zegden hem dat de Pastoor en Hannes gevallen waren....

Toen sloeg de ellende Meester Vindevogel naar het hoofd. Alles begon te draaien en te duizelen en verslagen, met de bibberende handen alsafwerend vóór hem uit, wendde hij zich af van het tooneeltje en van Guide die getroffen zweeg....

Seffens echter voelde hij zich door twee handen onder de armen gesteund die hem verder leidden tot bij een stoelke en hem zachtekens tot zitten dwongen. En door het suizen heen dat zijn hoofd lijk met een kussen omdikte, hoorde hij de ontroerde stem van Guide troostend fluisteren:

‘t Is niks, Vader!.... Breek er uwen kop niet mee.... Ik ben er immers ook nog....’

‘Aan Moeder nikske zeggen, jongen.... geen woord.... Da' mag ze ni wete, jongen!....’ smeekte hij.

‘Zij ni bang, Vader.... Zij ni bang....’ In 't waschhuis schaterden de kinderen luid en uitgelaten....

De tijding uit Postel

Al had den laatsten brief van Guide - zoo heelemaal op 't onverwachts, dien morgen bij zijn thuiskomst van de zevenuren-mis, onder de opendraaiende deur gevonden - lijk geenen sinds lang Meester Vindevogel zóó diep en gelukkig ontroerd, toch was er temet grooten twijfel in zijn herte komen rillen.

Seffens na lezing, eer nog dat hij zijn stok of hoed had neergelegd, had hij hem haastig, uit vrees voor Lieneke, in een verholen vakje van zijn brieventas weggeborgen en hij was dan, precies of er niets was, met zijn gewonen, zachten glimlach op 't gezicht en met luchtige, plezierige zepsels op den mond, den dag ingegaan doende zijn dagelijksch werk.

En nochtans hij deed hem danig zeer dien brief en met 't vervlieden der uren hoopte hij veel kommer op in Meester Vindevogel zijn oud gemoed.

Zóó geerne, liever nog of het zijn eigen overkomen was in den tijd toen hij in Juffrouw Monier heur Oordjesschool op

't Begijnhof voor meester speelde, ware hij er juichend en fier bij Lieneke in de keuken mee verschenen om hem triomfantelijk in de handen te geven en 't heur ook te laten lezen van de avondschool die er in Postel ging komen en van Guide zijn benoeming daaraan!

Doch wat moest het worden als haar oogen over die laatste paragraafkes zouden gaan:

‘En zie, beste Vader en Moeder, deze gebeurtenis verblydt my des te meer omdat ik daerdoor eindelyk in staet ben gesteld ook aan U te kunnen peynzen. Want een beetje rust en onbezorgdheid hebt Gy in Uwen ouden dag meer dan dobbelt verdiend.

Ik heb daerom met Marie besproken en overlegd dat wy U van in de Maend van November, als de avondschool eenen aenvang zal genomen hebben, iedere maend dertig franken zullen stueren, opdat geen zugtjen van kommernisse nog over Uwe herten kome’.... Zou Lieneke dat kunnen opnemen, lijk hij het opgenomen had: met het herte alleen?

Of zou ze daarbij de handen opendoen en het aanvaarden, dankbaar en gelukkig dat de steen van zorg die vooral sedert Bakker Kwies zijnen jubilee op heur herte was komen wegen, daardoor zou worden weggenomen?

Want, al kloeg ze in den laatsten tijd nooit meer omdat hij achter zijn poppentheaterken en het stukken-teekenen een punt had gezet, Meester Vindevogel voelde en zag maar al te klaar wat heur neep en drukte en hoe gemakkelijk ze ja zou zeggen.

En dat ware iets wat hij niet over zijn herte zou krijgen nu ofte nooit, met den besten wil van de wereld niet. Hoe nobel en aandoenlijk Guide zijn gebaar dan ook was, van er aan te peinzen alleen klom hem een krop in zijn keel en zijn oogen schoten vol tranen.

De kinderen waren daar immers, de kinderen.... daar moest hij aan peinzen.... En 't lang verzwijgen en verduiken kon Meester Vindevogel ook niet. Een van deze dagen moest hij wel met den brief voor de pinnen komen. Als hij te lang met een antwoord treuzelde zou Guide

er allicht een tweeden schrijven, en zaagt ge 't dan gebeuren dat Lieneke dien zelf eens vond?....

Ach! dat dien bibber over hem gekomen was! 't Waren er allemaal de gevolgen van!

En dat hij nu maar wist wat te verzinnen om het op zijn effen te doen verlopen, zooals hij het wenschte en zooals het betaamde ook!....

Hij zon over dit, dacht een half-uurken later aan iets anders om dat dan ook te laten vallen en naar een derde mogelijkheid te grijpen, zoodat zijn kop algauw van 't eeuwig duizeneeren en zoeken schotsig wierd en 't hem stilaan moeite buitenmate kostte om zijn eigen goed te houden en te doen lijk altijd in de aanwezigheid van Lieneke of van klanten die met hun familie-verhalen nevens zijn schrijftafel kwamen zitten om er een brief over te schrijven.

Doch de eene dag ging voorbij, en de tweede en de derde, en zijn nachten waren een martelie van zenuwachtig dubben, zonder dat het hem iets baten mocht. Totdat hij 't ende raad, moe en mat ge-

kweld, geenen anderen uitweg meer zag dan simpel-weg den brief aan Lieneke te geven en heur met schoone woorden zien over te halen....

Dat liet hem effen opasemen, gaf aan zijn herte een beetje rust.

Maar ook daaraan spon hij algauw zijn bedenkselen vast.

Als Lieneke het dan, niettegenstaande alles verlangde te aanvaarden?

Of erger, ze boog er stilzwijgend en deemoedig, precies lijk ze 't na het poppenspel en de stukken gedaan had, het oude hoofd voor neer om daarna nog wat dieper aan het treuren te gaan?

Ach! en 't maakte hem nu al zoo bang te merken hoe ze bijwijlen als weggetrokken was en hij 't permentelijk zien kon hoe ze zich moest inspannen om toe te luisteren en effekens te lachen als hij, om heur op te monteren, met een kluchtig vertelselken aan de koffie- of de noentafel zitten kwam!....

Maar al te goed immers voelde Meester Vindevogel het, Lieneke geloofde hem niet, al had hij, sedert die miserie met den bibber hem gedwongen had het spelleken

en de stukken te laten liggen, heur nog zoo dikwijls schoon en overtuigend gesproken van den smaak die danig aan 't veranderen was, van het triestige hun oud bedrijf anders te zien doodbloeden, van zijn naam en zijn eer en zooveel meer. Zij zocht er iets heelemaal anders achter en hij wist het: schrik beefde er in heur herte dat het ook met het briefschrijven zoo almeteens zou gedaan raken en wat er dan moest begonnen worden....

Niet dat daarmee de miserie vóór hun deurken stond. Boven, in een ijzeren kistje, verdoken onder 't lijnwaad, lag er wel een appelke voor den dorst. Maar ver was daar niet mee te springen.

En daarom, als Meester Vindevogel in de eenzaamheid van 't voorkamerken, met den kop in deemoed op de borst en toe de oogen, zijn eigen effen vergat en aan zulke dingen peinsde, kon hij het goed begrijpen dat Lieneke God zou danken om Guide zijn gebaar en verheugd ja zou zeggen....

Daarbij, het leven was bijlange niet gemakkelijk geweest voor haar. 't Was toch een eeuwig cijferen en rekenen, beraden

en beredderen gebleven. Want hij was een moeilijke kalant geweest, dobbel lastig met zijn lochte, plezante invallen, zijn liekens en gedichten en zijn droomen zonder ende.

Zoo'n beetje onbezorgdheid, stilte en rust, ievers ver van dit pleintje met zijn nooit-stilstaand belgerinkel en 't rumoer van zijn winkels en herbergen, en verlost dan ook van de met klagenden mond uitgesponnen miseries waarmee venten en vrouwen naar hem kwamen om er een brief van te maken, ach! hoe geerne had hij heur dat niet gegund in heuren ouden dag!

En Meester Vindevogel wist niet hoe het kwam, maar met dat zoo te bepeinzen rezen uit verholen diepten van zijn oud gemoed lang-vergeten, zoete stemmingen uit zijn jonge jaren naar boven.

Veel had hij zijn eigen daar nooit kunnen aan overgeven anders, vol als zijn dagen steeds geweest waren met brieven schrijven, feest-gedichten ineen-steken en nieuwe poppen-spellekens fantazeeren, om niet te spreken van zijn innigste droomen naar kinderen en

het leed der ontgoochelingen daarna. Doch voelde hij ze omhoog komen, de eene na de andere, met een klaarheid en levendigheid als waren ze geschilderd en zijn herte smolt van innige ontroering.

Hij zag zijn eigen terug als kind bij moeder die weduwe was in het witte, trapgevelige huizeken van 't Vagevuurstraatje op 't Begijnhof, zag zich te gast en spelend nu hier dan daar bij de begijntjes die altijd zoo opgeruimd waren en zoo gemakkelijk lachten, zag zich als koraaltje in rood kleed het wierookvat zwaaien in de propere, luchtige Begijnenkerk, en dan later aan 't catechismus leer en als meesterke in de Oordjesschool; hij zag de schoone processie onder de gothieke welving der vierdubbele root olmen op de Begijnevest, voelde de wijding over zich komen der kerkelijke feestdagen en dan 't plezier van Margrietjes-avond met zijn kaarsen tusschen de kasseitjes geplant, en zoovele, zoovele andere schoone dingen nog.... God! dien fijnen, witten vrede van't Begijnhof!

Dát aan Lieneke te geven thans!....

Waarom was hém dat niet vergund?....

En waaromme toch nu dat Guide het heur bracht, moest het ondanks alles geweerd worden? ----- 't Gaf Meester Vindevogel een zoete verpoozing, dien Zondagmorgen na de hoogmis ter Kluizekerk, zoo met Lieneke aan den arm een wandelingsken te kunnen doen over de stille, op dit uur verlaten vesten, het stedeken eens rond.

't Had wel wat moeite gekost heur daarvoor te bewegen. Ze had gewezen op klanten die konden komen, op heur noeneten dat toch gereed moest zijn en dat het zoo heelemaal tegen hun gewoonte was... Doch hij voelde hoe ze stilaan opleefde, nu ze hier waren onder de vergelende boomen, en de mildheid van dezen zonnigen windstillen herfstmorgen over hun kwam. En dat maakte Meester Vindevogel dubbel blij dat hij was blijven aandringen tot ze ja had gezegd. Want het had hem danig getroffen dat ze juist deze dagen, precies of ze voelde 't wat er in zijn binnenste te meuken zat, was beginnen vragen naar Guide zijn avondschoon en hoe het daar thans mocht

mee staan. En in afwachting dat de Hemel hem ingaf wat te doen met dien brief, moesten heur zinnen daar toch een beetje van worden afgeleid....

Zacht en als genietend kwam zijn hert dan ook algauw los. Hij sprak schoone woorden over het fijne, zoeldoorzonde herfst-weer dat dezen Zondag zoo innig maakte, over hun stedeken met de gemoedelijke troepeling van zijn witte, rood-bedaakte huizen, zijn kloosters met hun vriendelijke torentjes en zijn dicht-beboomde hoven rond de weekgrijze, gothieke stijging der Sinte-Gommarus-kerk, over den beiaard die plots te zingen begon en zoo verder over vele andere dingen nog die hij bij 't keeren van zijn glimlachend gezicht telkens als opnieuw ontdekte.

En die war en er vele thans, na deze dagen van beklemde eenzaamheid in het voorkamerken. Pas was hij over het eene ten ende of zijn gele stok wees Lieneke ginder al naar een ander.

En zoo, weg-en-weder sprekend, vorderden ze langzaam hunnen weg en kwamen ten leste op de Begijnenvest met heur

vierdubbele rij rechte, kerk-hooge olmen die tusschen hun grijze, bemoste stammen het Begijnhof-in-zon lieten glanzen als een vergezicht op een oude, gothieke schilderij.

Als Meester Vindevogel dat zag ging zijn hart onwillens een kloppen rapper want het was lang geleden dat hij er nog zoo dicht bij was geweest. Als van zelf dempte zich zijn stem, de wijzende stok zakte en zonder dat hij 't fijn wist was hij aan 't vertellen uit zijn jonge jaren: van 't wondere begijntje-met-den-bult dat toenmaals moeder was in de Fermerij die ginder, nevens het rood-steenen kerkschip met witte banden, zijn schaliëndak omhoog spitste, van het goede kostereske van wie hij soms het klokske mocht luiden, van Juffrouw Monier en heur schooltje en andere menschen nog, totdat hij meer en meer naderend, in den mos-beplakten, vensterloozen achter-kant van 't Begijnhof die bijkans tot tegen den Vestebarm kwam, aan het blauwe luikske in een punt-gevel, Moeders huizeken verkende en van haar te vertellen begon. Recht stonden zijn oogen op dat

blauwe zolderluik van waaruit hij zoo menigmaal als kind over de vesten heen naar de groene beemden, de met canada's bezoomde Nethe en den verren, blauwen stomptoren van Mechelen had zitten kijken....

De spitsbogige vestepoort van 't Hof die openstond en hem de witte zondagsche Sinte-Margarethastraat liet zien, trok zijn aandacht er echter gauw van af.

‘Zie nu!’ sprak Meester Vindevogel verrast. ‘Ze staat open. Kom, Moederke, dan gaan we er maar eens binnen!’

't Was maar bij hooge uitzondering dat deze poort opening voor de menschen; alleen als de processie op Margerietjeskermis heuren toer over de Begijnvest deed. Voor de rest bleef ze meestal toe precies of ze niet open kon, en de Begijntjes moesten om hun wandeling te doen over de Veste of langs de Nethe, rond gaan langs de Groote Poort of 't poortje van 't Waschhuis.

Zwijgzaam, als ging hij een heiligdom binnen, daalde hij met Lieneke den barm af, ging de poort door en als van zelf vertraagde zich zijn stap als hij het stille

Vagevuurstraatje in draaide en daar, t' ende scheefgezonken muurtjes met ronde, groene poortjes er in, achter het groene hekken-van-latten het hofke en 't witte, vredige huizeken uit zijn kinderjaren verkende.

Meester Vindevogel wilde voorts vertellen, maar de stem stakte hem in de keel en op een oogenblik leek het hem of hij nu zoo meteen, uit dat openstaande deurken, zijn moeder naar buiten zou zien komen.

Vele keeren was hij hier geweest nochthans sinds toen, had er zelfs nog in huis gezeten, maar zoo iets had hij nog nooit gevoeld, en gepakt met beklemde borst bleef hij staan.

‘Wat is er toch, Vader?’ vroeg Lieneke plots. ‘Gij doe' nu zoo curieus?’

Hij wou naar een antwoord zinnen, doch een vrouwenstem achter hun die blijzaam riep: ‘Meester!.... Lieneke!’ .... deed hun omdraaien.

‘Zie nu!’ sprak Lieneke verwonderd.

‘Da's nu Toke Neefs!.... Woonde gij nu hier, mensch?’

Een vriendelijk lachend vrouwken in

purper-laken kleed en met een geel-bebloemd cornet met lange zijden binders aan op 't hoofd, kwam knikkend naderbij.

‘Ja!’ sprak zij terug. ‘En wiste gijlie da' nog ni'?.... Van over drij weken al!.... En gijlie die toch alles moet weten!.... Ginder op 't hoekske, nevens 't Convent, aan de Zevende Kruisweg-Statie.... Goe' wonen, Menschen! Zoo ë goe' wonen toch!.... Komt eens binne'!.... 'k Was justekes koffie aan 't opschinke'. E' kommeke zal goed doen. En e' beetje klappe, Meester!.... Voor ééne keer da' gijlie uw eigen hier laat zien!’

Ze keerden op hun stappen terug het Vagevuurstraatje uit en dan een deurken binnen waarnevens, onder een leien dakske, een verkleurd Kruisweg-schilderijtje met een vers eronder, voorstelde Ons-Heer vallende voor den tweeden keer onder zijn kruis.

Een ruim, rood-geplavuisd trapportaal door en dan waren ze in Toke heur groote keuken waarvan het venster uitgaf op een proper hofken.

Nadat Lieneke had gezegd dat ze zoo maar met da' goe' weer eens een veste-

wandeling deden en omdat de poort juist open stond het Hof waren binnen gekomen, begon Toke, die binstdien de kommekes had volgeschonken en heur eigen met de handen in den schoot in heuren zetel had neergezet, in 't lang en in 't breed te vertellen waarom zij van de Kolveniersvest verhuisd was en naar hier gekomen.

‘Ja, ja!.... na zoo'n heel leven in een kruidenierswinkel gestaan te hebbe, mag ne mensch wel een beetje rust geniete.... 'k Had hier eigenlijk seffens moete' kome' wone', toen ik er uitscheidde, na de dood van onze Lowie....'t Is hier zoo goe'!.... Da' zulde gij ook wel wete' Meester, gij die hier groot zijt gebracht!’

‘Zeker, is 't hier goed, Toke!’ antwoordde Meester Vindevogel. ‘Ik kan ni anders zegge, als da' ge groot gelijk hebt.’ ‘Ni-waar?’ ging ze fier verder nadat ze de leeg-geslurpte kommekens nog eens had volgeschonken en een donder-en-bliksem gepresenteerd. ‘Ze weten het ni'!.... Aan alleman die 'k zie, zeg ik het!’ en lovend 't en kon ni' meer, met vele knikken van heur boven-lijf en ontroerde

handgebaren, begon ze te vertellen van heur peiselijk, goe' leventje hier, van die goei begijntjes allemaal, van Mijnheer Pastoor en dat ze zoo dicht bij de kerk was altijd, en van de plezante avonden dan eens hier en dan eens ginder met lottospel of 't ganzeberd en vertellen en lachen!.... 'Hadde 'k da' kunne' wete, 'k had hier al veel vroeger gezete!.... 'k Verschiet ervan da' gijlie hier nog ni' zit.... Zie, oprecht gesproke, da' was iets voor ulie!' besloot ze met klem en een wijsvinger naar Lieneke.

Meester Vindevogel met zijn flambard op een stoelke nevens hem en rustend met bei zijn handen op zijn stok, knikte even instemmend. 't Was meer dan waar wat Toke zei.

En hij zag hoe Lieneke daar luisterend zat en ook knikte, en hoe ze bij 't laatste woord met een diepen zucht naar den grond keek en langzaam heur witbemutst hoofd schudde.

Ja, Toke had het hier goed.... danig goed....

Waaromme toch had hij dat zelfde aan Lieneke ni mogen geven!....

En erger nog, wat ging het ende zijn met dien bibber?....

't Wrong Meester Vindevogel de keel toe en hij had zóó kunnen weenen om zijn machteloosheid. Doch hij hield zich goed, glimlachte als steeds en zei, om iets te zeggen, eenige onverschillige woorden over 't begijntje dat hier in zijnen tijd gewoond had.

Toen werd het tijd om voort te gaan.

'Langs waar gaan we Moederke? Verder 't Begijnhof door?' vroeg hij.

'Laat ons maar weerom de poort uitgaan,' zei ze.

Toke deed hen uitgeleidde tot op de veste en ze moesten beloven nog eens terug te komen, voor wa' langer dan.

'Want ik gaan hier ni meer uit.... Amper voor een boodschap en dan ook voor een wandelingsken zóó' .... en ze wees naar den Nethe-dijk en 't verre, witte Hofken van Ringen waar een met canadas bezoomden landweg naar toe kronkelde.

Meester Vindevogel beloofde het.

Zwijgzaam wandelden ze verder naar de Mollpoort toe die daar t' ende van deze vest heure twee blauwe torens en daar-

achter heure houten molens omhoog stak. Doch, nog waren ze het witte Begijnhof niet voorbij als Lieneke plots zuchtte:

‘Ja.... Toke hee' gemakkelijk te zeggen van hier te komen wonen.... Maar van wat geleefd?.... 't Zal ginder al wat worden om den kop recht te houden, zoo zonder het theaterken, zonder de stukken, alleen van brieven maar.... Anders.... geerne genoeg....’

Hij zag hoe heur gezicht droevig vertrok, hoe ze 't hoofd liet zakken.

Toen werd het Meester Vindevogel al te machtig. En aangedaan 't en kon niet meer, bibberde zijn stem:

‘Zoude gij da' zóó geerne willen.... Moederke?’....

Hij bleef staan ineens, lachte met vochtig-pimpelende oogen tegen Lieneke die niet begrijpend opkeek, haalde zijn brieven tasch uit den binnenzak waarvan hij het lint loswond en zijn bevende hand reikte heur den brief.

‘Lees dan Moederke....'t Is ni mogen zijn dat ik het gaf.... We zullen het dan maar aannemen.... van hem....’

Het begijnhof

Het wierd voor Meester Vindevogel in 't huizeken *'Ten Bruiloft van Chanan'* dat achter de herfstelijk om-linde stilte van den Kalvarieberg op het Begijnhof, zijn wijngaardberankten puntgevel zoo vredig in de koperen najaarszon liet blekken, een heel ander leven dan wat hij, met den in-en-uit en 't gelameer van klanten allerhande, zoo vele, vele jaren gewoon was geweest op het drukke Kluizepleintje!

Ze hadden het waarachtig getroffen met hun *'Ten Bruiloft van Chanan'*. Toke Neefs die, blij om hun overkomst naar hier, 't zoeken naar iets goe-gepast en goe-gelegen op zich had genomen, had het, met de hulp van Sinten-Antonius, patroon der zoekers, vóór wiens glimlachend schapraai-beeld ze menig keersken had geofferd, danig goed gedaan. Want al hadden ze uit alle de honderdzeventien huizen van 't Hof, vrijelijken keus gehad, iets beters hadden ze moeilijk kunnen wenschen.

Het huizeken had een groote rojale

vóorkamer, met een laag, gezellig schemergevend ribbekens-plafon en twee helder-glazige kruis-raamkens waardoor het, van uit den deemster bij de stoof, zoo'n vroom gothiek kijken was naar het linden-omkroonde, groene bergsken dat onder een blauw-geschilderd dak een wit Pieta-beeld droeg. Met alle gemak hadden hun zware keukenmeubelen er een losse positie in gekregen en op den vriendelijk, wit-en-rood geplaveiden vloer, was er nog meer dan plaats genoeg om er het klein' volk uit Postel kermis te laten spelen!

Maar hoe ziele-doordringend goed het er ook was, en hoe geerne hij er zijn eigen seffens met hert en ziel had aan overgegeven, om er, precies lijk die goei, simpele begijntjes, de kinderlijke kwezels en peekens uit de geburen, met een vredigen lach op 't gezicht en een lieken of een plezierig woord in den mond, door de propere dagen te wandelen, toch deed de gedachte aan die dertig franken van Guide en dat hij dit nu niet uit eigen kracht had kunnen veroveren, hem in den beginne nog menigen keer

zuchtend het grijze hoofd overentweer slaan.

't Was zoo maar stillekens aan, met te zien hoe Lieneke opfleurde in dit blijgemoedelijke, witte Begijnhofleven, hoe ze weer precies lijk vroeger een goed plezier begon te krijgen in de geringste dingen om heur heen en hoe gemakkelijk en hertelijk ze weer kon lachen als hij een plezant woord losliet of als Toke Neefs of een begijntje met een kluchtig vertelselken binnen kwam, dat hij, omwille van heur, zijn eigen in deemoed over zijnen ouden trots heen zette en zijn oud hert, in onbevange overgave, open liet gaan naar de simpele gebeurtenissen die de dagen brachten.

Dat was wel niet heel veel: 's morgens tegare 't achturen-misken hooren in de Begijnhof-kerk en daarachter, als 't weer een beetje mee was, samen met iemand van de geburen, een traagvoetig wandelingsken over de vest of langs den Nethedijk; in den achternoen de komst van eenige oude briefkalanten die trouw om hun brieven bij hem bleven komen; na den vier-uren-koffie het lof en 's avonds,

als 't Angelus had geklept, 't bezoek van begijntjes en kennissen die een klapken kwamen slaan of een spelken lotto doen of ganzeberd.

En geen andere afwisseling daarbij dan wat de kentelende weeren er rond kleuren lieten en af en toe erover heen den gouden glans van een kerkdijken hoogdag.

Maar dat luttele was er doorlicht en doorgeurd van een blijde innigheid nooit gedroomd.

Van 's morgens vroeg, eer dat Meester Vindevogel de oogen heelemaal open had kwam het als een milde zegening over hem. Zóó fijn leefde telkens de stilte in de witte kamer en ook daarbuiten op het pleintje, dat door de kleingeruite ramen zijn trap-en punt gevelkens en 't wuiven zijner gelende linden liet helderen, alsof de dag zich voorbereidde om iets heiligs te laten gebeuren.

En overdag, tot het allerminste toe: het tikken van de kashorlogie, het openkleuren van een geranium-knopken achter de witte gordijnen aan 't venster, een simpel wordeken over een vogel-

ken of een voorbijgaand begijntje, het tampen van het kerkkloksken of 't blauwen van den avond met den aangestoken Pieta-lantaarn erin, 't had alles lijk een fijne, geheimzinnige beteekenis die Meester Vindevogel zijn gevoelig herte diep raakte en 't hem bijwijlen deed lijken of zijn ademen, zijn gang en alle zijne gebaren lichter waren geworden.

Zelfs zijn gang ter Begijnhof-kerk en het bidden aldaar, 't was iets heelegansch anders dan wat het zijn heele leven door geweest was. 't Had tot dan toe zoo goed als altijd een doel gehad: een smeeken om bijstand nu eens voor dit en dan eens voor dat, oftewel een innig woord van dank voor verkregen hulp. Maar hier, in dit propere kerksken met zijn zandsteenen zuiltjes en smalle, kleurige raamkens, waar geen kargedokker, hondengebas of rumoer van menschenstemmen doordrong, niets dan wat musschengetsilp uit den klimop die zijn steunpilaren buiten begroende, was het zoo stemmig tusschen de in hun lang wit bid-laken neergeknieelde begijntjes en die andere menschen voor wien het leven al meer

dan t' halven was afgestorven, dat het een bidden was om te bidden, een zich overgeven heel-en-gansch aan Ons-Heer, iets dat Meester Vindevogel zoo met zaligheid vulde dat het hem wel een voorsmaak leek van den hemel!

En zoo, verteederd door Lieneke heur geluk en door dien stadigen vrede die door zijn herte spoelde, groeide hij algauw in het Begijnhofleven in. Dieper en vaster nog dan het wel ooit geweest was in zijn kinderjaren. Wat thans open ging in hem, 't deed alles wat daar buiten de klimop-en-mos-bekladde Begijnhof-muren in de stad was voorgevallen en nog voorviel samenschrompelen tot een dingen van zeer geringe bediedenis, tot iets onwerkelijks en onbegrijpelijks bijkans, als uit een droom.

Niet dat Meester Vindevogel zijn eigen daarvoor opsloot in 't ivoren toeren van zijn zoete ontroeringen en vrome overpeinzigen. Bijlange niet.

Met Bamis waren ze '*Ten Bruiloft van Chanan*' komen wonen en eer nog dat de schoone dubbele feestdag van Allerheiligen en Allerzielen daar was om de

christene herten weer eens op te heffen naar den hemel en neer te buigen nadien over de zieltjes van 't vagevuur, waren ze er ingeburgerd en kende hij iedereen op het Hof: de grijze Mijnheer Pastoor, alle de begijntjes die er waren van de dikke, blozende Moeder-Overste tot het jongste novisken dat in 't Convent onder de moederlijke wake van Begijntje Parasiers heur opleiding ontving, de rentenierende oude vrouwen en oude venten, de breedgehuifde Marollekens met hun bleeke weesmeisjes en ook al de gewone klanten van 't Hof, stille menschen uit de stad die hier trouw ter kerke kwamen en er bij kennissen eenige uurkens sleeten.

En ook dit volksken op zijne beurt leerde Meester Vindevogel kennen, en met een handeken hulp van Toke Neefs, duurde het niet lang of 'Ten Bruiloft van Chanan' was voor allen een plezanten inval.

't Deerde absoluut niets. Integendeel, hoe meer zielen hoe meer vreugde. De kamer was groot, stoelkens hadden ze immers genoeg en stof ook voor een locht en geestig klapken.

Bezonders werd dat het geval nadat hij

zijn eigen, door Toke Neefs en eenige begijntjes die er danig op uit waren naar een goeien lach, had laten overhalen om boven op zolder zijn poppen uit hun manden en koffers te pakken en die op een Zondag-avond, na het lof, den mogelijken bibber ten spijt, in een tegen den achter-muur met stoelen, strijkplanken en bebloemde bed-gordijnen ineengeflikt tooneelken wat zottigheden te laten verkoopen.

Voor alle zekerheid had hij telkens de kruishoutjes-met-de-draden met een strik aan zijnen pols vastgelegd en hij had Boer Kloemp met zijnen rossen knecht Wannes, het varken en het stadsche mijnheerken, - want zij waren het die het seizoen hadden geopend met hun in drie schuifkens onderverdeelde bootsigheden - maar laten springen en gesticuleeren lijk het wilde uitvallen, hoe gekker hoe liever.

Heere! dat was een avondje geweest! Plezier dat het toegestroomde Begijnhofvolk van begijnen, kwezels en peekens er gehad had! En zelfs de oude Mijnheer Pastoor had er zitten lachen

dat de tranen zoo maar van zijn kaken lekten. Nooit van zijn marionet-spelersleven had Meester Vindevogel zoo'n succes beleefd als met dit kreupele, op den wilden bof vertoonde stuksken.

Toke Neefs die Lieneke had geholpen met hem, bij 't wisselen der speelrollen, het houten volk aan te geven, was in heure plezante begeestering voor den dag gekomen het ten naasten keer liever te doen in de groote zaal van de Marollekens of in den refter van 't Convent. Daar was plaats genoeg om er nog eens zoo veel menschen als nu een avond smakelijk plezier te gonne. Velen waren heur seffens bijgefallen. Maar Meester Vindevogel zijn lange handen hadden dat van zijn ooren weggeslagen.

‘Neeë, neeë!’ had hij geschud. ‘Met mijn volk rondleuren dat heb ik nooit gedaan en da' doen ik nog ni. Hier thuis bij ons kan 't gebeuren, maar nieverans anders! Niwaar, Moederken?’

Waarop Lieneke hem ten volle gelijk had gegeven en mee dat dingen geweerd.

Meer latijn dan het nu gekost had wilde Meester Vindevogel er niet aanhangen,

nu ofte nooit niet. 't Moest rap ineen en ook uiteen kunnen, precies datzelfde primitief tooneeltje: van stoelen en strijkplanken ineen geflanst, met een rood-en-wit geruit ammelaken als gordijn dat zóó maar met de hand omhoog werd getrokken en een tooneel van gebloemd goed, en wie geerne kwam kijken bracht zijn stoeleken mee om te kunnen zitten.

Zoo voor eenen keer, hier in hun eigen huizeken, een stuksken kermis en al die gichel-bekken van begijntjes aan den lach en uitgelaten gebabbel, 't bracht een plezante afwisseling en 't maakte Lieneke jong en vol leven.

Maar even zeer als er bij zoo'n gelegenheid gegibberd werd, wilde hij het ook vergeten en voorbij weten en terug om hun heen de simpel- en de innigheid van alle dagen.

Want al te schoon openbaarde zich voor hem dezen winter, lijk geenen nooit te voren!

Dubbel wit en stil, als neer-gebogen onder 't eigen blank geluk en met den blik naar binnen, lag daar het Begijnhof onder zijn dik-besneeuwde daken. En

steeds, of het wegvloede achter de witte warreling van sneeuw gordijnen, of het door een gouden winterzonneken werd verparadijsd tot een droom van roze en peers en blauw, of dat het bij avondtij zilveren lag te glimlachen onder een klaren maan-hemel, was het voor Meester Vindevogel een fijn genot het in zijn herte te mogen opnemen en het te verlevendigen alsdan met gewijde gestalten allerhande.

Lang, lang geleden, toen hij als jongskens in die lange winteravonden gezeten was op het schabelleken aan de voeten van zijn moeder die in het gele licht van 't koperen pierken voorlas uit het dikke, leeren boek der Guldene Legendes, had hij dat laatste ook nog wel gedaan.

Doch was het toentertijd slechts met een angstig kloppend herte gebeurd en huiverend van schroom voor al het nabije heilige waarmee hij 't Begijnhof, de vesten en de velden langs de Nethe vulde, thans bracht het een weldadigen krop van ontroering in zijn keel en gelukstranen in zijn lachende oogen er zijn eigen te kunnen aan overgeven.

Bezonderlijk na den vieruren-koffie, als ze alle twee zoo weer, in afwachting van de avondlamp, gezeten waren in de gezellige, molle-grauwe schemering achter hun Leuvensche stoof die heuren pot warm liet blozen, en niets er roerde in de kamer dan het gemoedelijke ronken van 't vuur, den luien stap der kasthorlogie en het tikken van Lieneke heur breipriemen met af en toe daarbij een goeden zucht of een kort woordeken over een nietsmandallen naar elkaar, dan begon het aandoenlijk te gloren in hem en het eene vrome tafereel na het andere bloeide open voor Meester Vindevogel zijn aandacht.

't Wierd bijvoorbeeld de geboorte van het Kindeken Jezus. Vinnig en helder tot in zijn luttelste bijzonderheden van lijn en kleur en stemming, alsof hij 't in levenden lijve van op het kerketorentje volgde, zag hij 't verloop van het schoone gebeuren: eerst de witte huizentroppeling van 't Begijnhof met zijn beloken blinden en zijn zwart-boomige hofkens slapend in vredige onwetendheid; de komste alsdan, ginder langs den Nethe-

dijk, uit een bleeken, ster-verlichten sneeuw-nacht, van den moe-stappenden Sinte-Jozef leidend aan een zeelken den ezel met Onze-Lieve-Vrouw erop naar het bouwvallig, scheef gezonken waschhuis aan den Grachtkant; vervolgens 't opengaan van den nacht als in een laaghangenden dageraad van zoete kleuren en plots daarin, vlak vóór de kerk, 't verschijnen van den engel die lijk een zuil van doorschijnend, regenbogig vuur op 't trage slagen van zijn vleugelen alle de straten door begon te zweven, verkondigend met een stem als van weekruischend benedictie-georgel de groote gebeurtenis; en daarop, 't verschietend ontwaken van alle menschen hier, deurkens en vensters die openvlogen en verrukt geroep naar elkanderen, en dan den optocht uit alle straatjes, van Mijnheer Pastoor, van de begijntjes en de kwezeltjes, elk met de eigen blijzaam-aangedane stem en de eigen, welbekende manier naar 't Waschhuis toe waarboven een vinnige gouden staartster kwam te hangen, terwijl van ginder, uit zacht verlichte beemden en velden de herders rap

kwamen aantiegen makend vroolijke muziek op doedelzakken, fluiten en violen!

Een anderen keer dan weer, was 't Sinte-Merten, en Flup, hun vrijdagschen bedelaar met den groen-verschoten soldatenjas en 't houten stokbeen, kreeg zijnen halven mantel. Ofwel was het de arme Sinte-Franciscus die berrevoets en wankelend van den honger, in zijn verlodderde pij, van huizeken tot huizeken aan de bel ging trekken en die zoo gelukkig lachte als hij weer een groen deurken vóór den neus kreeg toegekletst; of Sint-Elisabeth met een schoot vol dikke gele en roode rozen, en nog, en nog, allen die in het schoone boek der Guldene Legenden met een hoeksken winter verbeeld stonden, kregen den eenen vóór en den andere na, hunnen toer om hier op 't stille, witte Begijnhof even een godgewijd stuksken van hun leven te komen herdoen.

Tot een schoone, geestelijke verheuging, iets waarvan hij vroeger, uiteengepluisd als zijn herte was door de honderd eigen zorgen en die van zijn brief-kalanten erbij, amper het bestaan had durven

vermoeden, bloeide daardoor iederen dag thans open over Meester Vindevogel zijn gemoed!

En als daarbij dan een der schoone wintersche hoogdagen lijk Kerstmis, Onnoozelen-Kinderdag, Driekoningen of Onze-Lieve-Vrouwe-Lichtmis hun wijding over 't Begijnhof hingen, dan had een hemel het er niet aan!

Voor hem had het gerust altijd zoo winter mogen blijven en alles steeds zoo smetteloos blank en stil!

't Ging Meester Vindevogel dan wel aan 't herte, precies lijk 't in zijn kinderjaren was geweest, te moeten zien hoe de dooi plots over 't land kwam luwen en die goede sneeuw die 't ál zóó heilig en stil had gehouden, in rap-zingend watergedroffel en gelek wegsmolt, hoe de lente daarop van achter de purper-uitslaande Begijnenbosschen over de streek kwam gevaren, besprinkelend den Calvarieberg, de hofkens, de hooge veste-olmen, de beemden en de velden met frisch groen, bloemen en fellen vogelenzang, hoe de begijntjes met hun kantkussen en hun lochte gespraakzaamheid vóór

hun deurken in de jonge zon kwamen zitten werken en hoe er, uit de stad, weer veel bezoek van oude rentenierkens begon aan te slenteren om hier en daar bij kennissen een klapken te komen doen. Daarmee was het amen en uit met de goede stilte en het eenzame dichterlijke droomen in den schemer achter de stoof. Want allen die er zoo dagelijks op hunnen toernee de Grootte Poort met de Sinte-Begga er boven op, onderdoor kwamen gewandeld, zag hij ze algauw, den eenen na den anderen, den weg vinden naar het '*Ten Bruiloft van Chanan*' en als hij 's morgens, na de mis, of in den leegen achternoen met Lieneke zijn wandelingsken deed over de vest of verder, onder de hooge, lochtig-rillende canadas den Nethedijk langs, waren er altijd begijntjes en kwezelkes om eens geerne mee te loopen.

Meester Vindevogel had er ook wel zijn geneugte in.

Eerst en vóór alles om der wille van Lieneke die niets liever deed dan zoo den buiten op te slenteren, precies of ze wilde de schà van heel heur opgesloten

leven thans in halen. En dan ook om het fijne plezier van over oude dingen te kunnen spreken....

Al bleef het dan alles wel ver van zijn geestelijke wintervreugden....

Totdat met de groeiende komste van 't kindervolksken uit de buurte, dat er iederen dag na den vieruren koffie op de Begijnevest zijn spelen kwam doen, deze eerste Begijnhof-lente voor hem algauw zijn eigen, niet-verwachte bekoring begon te krijgen.

Dat miste Meester Vindevogel hier warelijk nog: kinderen!

Als van zelf was het met zijn wandelingsken op dat uur afgelopen en 't werd het schoonste stuk van zijn dag alsdan met Lieneke op de bank bij de drie witte berkskens te gaan zitten, midden in het blijzame kinderbedrijf.

God! die zoo aan den gang te zien: met kleine, vroolijke hendekens verspreid alhier, aldaar tusschen de rechte, groenig bemoste veste-olmen en elk troepke bezig aan 't eigen spel, ofwel den heelen hoop tegare in 't frisch-groene Peerdebeemdeken onder aan den veste-berm,

spelend zakdoeksken-achter-'t gat, blinden-dulleman, dobbelen-loopt-weg; of, een anderen keer, verbeeldende processie, allen schoon te rije, met blarenkroontjes op hun vlaskopkens, met takken en plumpe-blaren in de hand en zingend heiligen-liedjes!

Wat deed dit kleine volkje hem weer van zijn eigen kinderleven genieten!

't Duurde niet lang of Meester Vindevogel kende ze allemaal van buiten en van binnen. En ook zij kenden hem en Lieneke algauw.

Ze kwamen bij hun staan, legden hun handjes in hun handen, vertelden vertrouwelijk van hun school en hun huis en hun vriendjes en menigen keer gebeurde 't dat heel de bende in 't gras rond Meester Vindevogel kwam zitten en hij hun schoone keldermond-vertellingskens deed, nooit gehoord!

De warme, liebevrouwkensblauwe hemel met zijn zon, zijn bleekgouden schilderij-wolkskens en zijn vogelen, 't groen en de bloemen die de hof kens, de beemden, velden en bosschen zoo aangenaam verheugde, 't kreeg alles nu meteen voor

hem ook zijn schoone, innige beteekenis! Al te rap steeds naar zijn goesting stonden de blinkende uurwijzers op de cijferplaat van 't Begijnhofstoreken op kwartier vóór zeven en zag hij de kinder-bendekens één voor één, nadat ze hun een goeien-avond hadden toegeroepen, gearmd en zingend, naar huis toe trekken.

Effen bleef Meester Vindevogel met Lieneke dan nog zitten in de blauwige stilte onder de vesteolmen en onwillens gingen zijn gepeinzen dan naar Postel....

Guide had geweten wat ze in hunnen ouden dag noodig hadden!....

En als het Angelus dan klepte dat hun deed rechtstaan, de handen vouwen en bidden, bad hij steeds met zoo'n warm gevoel van dank dat er tranen van in zijn oogen kwamen pinken....

't Leven zoo te laten uit-bloeien thans.... God! wat was het goed!....

Kruisgang

Het was een ruwe slag geweest de dood van Guide....

Van effekes maar dat Meester Vindevogel, na de uitvaart en 't snikkend afscheid van Marie en de kinderen, met zijn alleenigheid in het zwarte, nat-glimmende treintje zat dat hem schokkend en rammelend door het in motregen weggrijzende allerzielen-land terug naar huis zou voeren, waren zijn zorgelijke gedachten aan 't malen en keeren gegaan almaardoor over een en hetzelfde ding: hoe Lieneke het wel stellen mocht en wat er nu verders met hun gebeuren moest.

En nu hij daar, in den grijzen, killigen nevelavond, waarin niets leefde dan de ros-verwaterde vlek van den Pieta-lantaarn, het trage getik van waterlekken en 't stille ritselen der blaren van de linden, vóór zijn huizeken aankwam, neep de angst om haar hem zoo bij de keel dat hij even staan bleef en Onze-Lieve-Vrouw rap en veel te bidden begon om toch een klein beetje sterkte....

't Was voor Meester Vindevogel al genoeg geweest die kloppen allemaal die fel en veelvuldig op hem waren neergevallen deze laatste dagen!

Om te beginnen, reeds met dien onverwachten, door een onbekende hand geschreven brief uit Postel dat Guide zoo almeteens was ziek gevallen en of Vader toch gauw komen wou en de subiete afreis naar ginder denzelfden noen nog, met het angstig-schreiende Lieneke overgelaten aan de troostende zorg van Toke Neefs, van meewarig toegelopen begijntjes uit de gebuurte en van den moed-insprekenden Mijnheer Pastoor. Dan den moeilijken, in duizend angsten afgejachten gang, van het eenzame heide-statieken waar hij afstapte, dwars door den motregen, naar het verre, stomp-getorende dorp aan den horizon, met dan, al nader-draaiend van achter het grijze, romaansche kerksken naar het witte, laaggeeziede schoolmeestershuis toe aan den overkant van 't dorpsplein; bij 't ontdekken, tusschen de torende palmboomkens van den vóórhof in, der beloken vensterluiken en van het hooge

processie-kruis nevens de deur, de asempakkende, herte-verpletterende zekerheid. Daarop, in gewijd kaarslicht, op het witte bed, den dooden Guide met het koperen kruisken in de saamgevingerde handen op de borst en dan ten leste, na twee dagen, die gevuld waren met het wanhopige snikken van Marie en de kinderen en met zijn nuttelooze troostwoorden, de uitvaart onder het drietonig, klagelijk doodsklokken-gelui en hij, met de weenende jongskens aan de hand, achter de langzaam weggedragen, van droef latijn over-zongen kist ter kerke en naar 't kerkhof....

Alles immers veel te veel voor een oud hert lijk Meester Vindevogel het zijne! En God-mocht-weten! hoe ging hij seffens daarbinnen, achter die beloken, donker-vlekkende blinden met hun mat verlicht hertenpaar, Lieneke terug zien!

Had Mijnheer Pastoor - wien hij eergisteren dat briefken had geschreven meldend hoe triestig het gesteld was in het schoolmeestershuis en vragend tevens heur herderlijk-voorzichtig het smertelijke nieuws te willen aanbrenge - heur

een druppelke gelatenheid en berusting in de ziele kunnen gieten? Of zat ze daar nu gebroken en wat kon hij heur van zijn armoede gaan geven?...

Gebogen, met een krop in de keel en toe de oogen, stond hij daar reeds een wijle zijn vaderonzen en weesgegroeten te zeggen, als plots van in huis het overentweer van lijze, sleepende stemmen hem 't hoofd deden heffen.

God-zij-geloofd! Lieneke zat dus niet alleen.

Hij duwde voorzichtig het latten vóórhof-hekken open, verkende nader-tredend de stem van Toke Neefs, die van Begijntje Klabots en dan ten leste, gedempt en trager, die van Lieneke. En opgelucht een beetje met een 'Jezus, Maria, Jozef!' van dank op de lippen, klikte hij de huisdeur open, schreed het donkere traphuis door en de blond-verlichte, warme kamer binnen.

't Deed den zwaren steen van angst nu heelemaal van Meester Vindevogel zijn hert kantelen toen hij zien mocht hoe Lieneke blij-verrast, met een: onze Vader! vanachter de stoof uit heuren zetel oprees

en na den avond-groet en eenige woorden van verwondering over zijn onverwachte thuiskomst, seffens moederlijk in de weer schoot met zijn natten winterfrak en zijn flambard weg te hangen, zijn sloffen aan te brengen en voor eten begon te zorgen.

‘Want gij zult wel honger hebben, Vader!’ sprak ze meewarig. ‘Na zoo een reis, zoo laat en door dien vuilen mist!’

Toke Neefs en Begijntje Klabots die eerst zwijgzaam hadden toegezien, waren sito mee aan den gang, en binst de een koffie maalde, liep de andere naar 't pomphuis een moor water pompen, koterde 't vuur op en hielp Lieneke rap de tafel dekken.

God! hoe gauw helderde weer zijn zachten, eigen glimlach op zijn wit, oud monniken-gezicht, nu hij even, na deze dagen van verlatenheid in rouw en kwellenden angst, op kon asemen en zijn eigen zoo gedachteloos over geven aan den gemoedelijken vrede van de simpele, vertrouwelijke dingen om hem heen: aan den stillen, blonden glans der porceleinen lamp op tafel, aan de warme,

bruine donkerte der meubelen, aan den tragen tiktak der kashorlogie en den ronk van 't vuur dat den koperen moor zoo zachtekens aan 't piepen bracht, aan het stemmig-stille beweeg van Lieneke en de twee vrouwen met wie hij een gedempt, weemoedig woordeken wisselde over een simpel ding van het huis of over het weer! Even, met het aan tafel gaan en in zijn milde volheid den reuk van den verschen koffie, de boter en de telloor terweboterhammen rond het hoofd te voelen, pakte 't Meester Vindevogel weer pijnlijk in de keel te moeten peinzen dat deze goedheid van Guide kwam en wat er nu zonder hem van hun geworden moest....

Doch seffens, uit schrik dat hetzelfde bij Lieneke kon omhoog springen, slikte hij het met een diepen asemhaal door, zei zijn gebed en tusschen het eten in, begon hij met zachte stem en trage gebaren van zijn lange, witte handen, te vertellen van zijn droeve reis.

Stil, met heur wit-ompijpt, goed brilgezicht, weemoedig naar hem geheven, luisterde Lieneke toe, en ook Toke Neefs en

Begijntje Klabots zaten roereeloos van meelijdende aandacht naar 't verhaal van Meester Vindevogel zijn tocht naar het dorp.

Doch amper had hij 't eerste woord getitst van zijn aankomst in 't schoolmeestershuis of zachtekens begon Lieneke te snikken, de twee andere vrouwkens volgden en 't bleef er aldoor een gedempt weenen met den zakdoek aan den mond bij 't verder relaas van Guide zijn plots opgesprongen longer-ziekte, van zijn nachtelijke bediening en zijn kalme, heilige dood met de brandende gewijde kaars in de hand en al de geestelijkheid van 't dorp biddend samen met Marie en de toegestroomde geburen de gebeden der stervenden.

Aangedaan 't en kon niet meer, vergetend het eten, vertelde hij met een natte, bevende stem verders van het schoone doode-waken, nacht en dag, door vrienden die malkanderen aflostten, van de uitvaart in het zwart-behangen, door vele kaarsen verlicht kerksken, van al het volk dat er zich in verdrong, van den burgemeester en zoovele andere heeren

nog die bij 't opene graf zoo ontroerend schoon gesproken hadden en dan ten leste ook van Marie en de kinderen die nu naar de hofstee van Marie heur moeder gingen wonen en waar ze wel niets te kort zouden hebben....

Zachtekens liep Meester Vindevogel zijn stem uit. Een wijle bleef hij peinzend inde lampe-vlam kijken, liet met een zucht zijn witgelokt hoofd op de borst zakken en hij ook begon toen te snikken....

Toke Neefs was de eerste die iets zei.

‘Een schoon' dood is da' geweest....’ stamelde ze van diep uit de keel. ‘Daar zijn er ni veel die zóó sterven.... Al leven ze dan nog eens zoo lang....’

Begijntje Klabots knikte instemmend.

‘Van eigens, Toke.... Een danige schoon....’ sprak ze binst ze heur tranen afveegde. ‘Een schoonen troost is 't.... Kom, laat ons nu een paternoster lezen voor zijn zieleruste....

Lieneke en ook Meester Vindevogel kropten hun snikken in, haalden met trage, bevende hand de paternoster uit hun zakken, kusten het kruisken en gebogenshoofd volgden ze Begijntje Kla-

bots die 't Symbolum des geloofs voor te lezen begon....

't Haalde Meester Vindevogel zijn herte weldadig op, te voelen hoe innig en rustig Lieneke meebad....

Heere! dat had hij niet durven verwachten!....

Als ze nu maar altijd zoo gelaten kon blijven, ook in wat komen ging.

En dat het heur maar gespaard bleef wat heur in de laatste maanden op 't Kluizepleintje zóó gemarteld had.

Zijn part mocht er gerust vier keeren zoo zwaar om gemaakt worden!....

Vierig, met de oogen toe en de paternoster-handen vast op de borst gedrukt, bad hij er den hemel om....

Waarvoor Meester Vindevogel gebeden had en waarvoor hij nadien, dag aan dag, - hoe zeer hij zelf, gebogen onder angst en zorg, voor zijn eigen een vaderonsken opluchting noodig had, - almaardoor bidden bleef, dat leek God-zij-geloofd! de hemel hem in zijn armoe wel te gunnen.

Lieneke bleef gelaten en vol berusting.

En al was het dan bijlange hetzelfde gelukkig-tevreden moederke niet dat ze zoo stillekensaan geworden was ‘*Ten Bruiloft van Chanan*’, hier, doende met een goeden lach op 't gezicht heur simpel werk, toch was ze het zenuwachtige, door onrust overentweer gejachte vrouwken niet uit de laatste maanden in 't huizeken op 't Kluizepleintje, iets waarvoor hij zoo gebibberd en gebeefd had.

Een enkelen keer in den beginne, omtrent die maandelijks weerkerende dagen dat vroeger Marus, de postbode, Guide zijn postwissel onder hun groen deurken kwam schuiven, was ze met oogen groot van kommer beginnen spreken over wat zij nu toch beginnen moesten als 't ijzeren kistje boven in de kast leeg zou zijn.

Maar dan had hij heure oude gerimpelde handen in de zijne genomen en verduikend achter een gemaakten, geruststellenden glimlach zijn eigen angsten, had hij heur smeekend gevraagd dat maar aan hem over te laten.

Lieneke had het dan gedaan en 't had

Meester Vindevogel ten minste van eenen kant 't herte een beetje licht gehouden.

Want 't was al tegen veel geweest die gangen naar zijn oude briefkalanten en 't komedie-spel dat hij dan spelen moest: spreken - al joeg daarbuiten over de natte daken en de schuddende, ontbladerende hofboomen de herfst zijn wolkendreigementen nog zoo donker voorts - van een wandelingsken dat hij zoo heel toevallig dezen kant uit deed, van den goeien-dag die hij in 't voorbijgaan kwam zeggen en dan 't gesprek met hun een halfuur, een uur achtereen over honderd dingen, zonder maar van verre een simpel wordeken te durven laten vallen over dat wat hem naar hun had doen komen!

En vandaag was dat bij deze en morgen bij gindschen, en als een regenvlaag 't onmogelijk maakte te reppen van een wandelingsken, dan was 't in 't naar huis loopen van dit of dat kapelleken of kloosterkerksken in de gebuurte waar hij wat gaan lezen was.

En hoe hij op voorhand ook honderd

draaien verzon, waarmee hij 't zoo, kousvoeteling, op zijn oud bedrijf van brieven schrijven zou brengen en hun zou laten verstaan dat ze nog steeds welkom waren als ze 't door hem gedaan wilden hebben, iederen keer als hij het doen moest en de woorden ervoor reeds in den mond had, wierd het hem zoo bang te moede dat hij het uit onmacht weer eens uitstelde tot een volgende kans.

Een echtige martelie was dat voor Meester Vindevogel!

Want pas was hij dan ieverans buiten of 't zelf-ver wijt waarom hij er niet vlakaf voor de pinnen mee kwam begon hem door 't hoofd te malen. En dan moest hij thuis bij Lieneke doen precies of 't alles in hem zoo kalm was als olie, heur na den noen voorlezen uit de Navolginghe Christi, de Gulden Legendes of een ander vroom boek, tegen begijntjes en geburen die voor een klapken binnen kwamen sleffen denzelfde zijn uit den goeden, zoeten tijd!

En 't was nochthans niet veel wat hij binnenhalen moest. Drie, vier briefkens per dag, 't ware genoeg geweest voor

't brood en de patatten, voor de weekhuur en den stook in hun huizeken. Hoe dikwijls ging hij toen niet al zuchtend met zijn lange handen door zijn haar, omdat hij 't zoo locht van herte had laten verlopen gepasseerden zomer en hij zelf, kinderlijk rojaal, aan de eigen klanten die nog waren blijven komen, 't jong, nieuw briefschrijverken had geroemd dat in het oud, blauw-geschalied commiezenhuizeken, aangebouwd tegen de Leuvensche Poort, zijn bedrijf begonnen was. En nu moest hij die zelfde menschen gaan probeeren op te visschen!

Twee, drie weken duurde dat spel alzo en 't hadde misschien nog lang met hem gebeuld, ware 't oude Betteke Mols, in 't winkelke van wie hij op een kouden morgen maar weer eens met zijn vast voornemen was binnengegaan, zelf tegen hem heur beklag niet beginnen doen over den nieuwen schrijver.

'Ziede Meester!' had hetvrouwken, van achter de ouwerwetsche, koperen hangbalans, die boven heur zwart kruinierstoogsken hing, lijze gesproken, 'zoo e' jong broekventje - 'k wil niks zegge

van zijn letters en zijn papier, daar heb ik geen verstand af - wat weet dat van oude menschen lijk wij, hun leven! Ge moet hem, bij 't minste dat ge hem op papier wilt doen zetten, van naaldeke tot draadje alles uiteen doen: van uw dochters, hoe ze getrouwd zijn, van hun kinderen en hoe dat alles gegaan is. En als da' dan wat te lang duurt naar mijnheerke zijn goesting, dan schijnt hem een air aan te nemen alsof 't hem ni aanstaat.... Neeë Meester!.... 't Was bij u wat anders!'

Meester Vindevogel zijn herte was er blijzaam verrast bij opgespongen; 't rood wipte over zijn gezicht en 't lag op zijn lippen om al seffens te zeggen: komt maar terug bij mij. Doch hij hield zijn eigen in. En alsof hij zich bepeinzen wou, lei hij de hand aan de kin, look even de oogen, om dan na een wijlken schijnbaar aarzelend te spreken:

'Weete gij wa', Betteke?.... Als 'k er u plezier kan mee doen.... komt dan maar naar mij weerom....'

Daarmee was er een zwaar pak van Meester Vindevogel zijn smalle schou-

ders genomen! 't Kon niet anders of 't moest goed beginnen gaan!

Betteke Mols niet alleen kwam gauw weer aan 't schrijftafelken zitten ‘*Ten Bruiloft van Chanan*’. Na heur was 't den blinden Dijver, en Fintje van Tongerlo en al die andere oude briefkalanten van gepasseerde jaar. Den eene zei het voort aan den andere en ze kwamen dubbel geerne, zegden ze, ondanks de sneeuw, omdat 't was om hun plezier te doen dat hij het nu deed.

En al ging het briefschrijven - na al die maanden van niets doen en besonders door al de structies die bijlange niet in zijn kleeren waren gekropen - hem wel twee keeren zoo traag af, en moest hij telkens, als de hand weer te trekken en te krampen begon met een vertelselken de aandacht van zijn kalant af zien te leiden, totdat hij het over voelde gaan en weer op zijn eigen statige manier voort kon pennen, toch was 't allemaal danig geerne verdragen.

Wel tien keeren meer mocht het zijn vond hij, toen hij Lieneke omtrent 't naderen van Kerstmis een week kon laten

beleven dat het niet nodig was 't ijzeren kistje boven aan te spreken om bij te passen.

‘Ziede 't Moederke!’ had hij met opgestoken vinger als zoet ekens vermaand, ‘dat het nog in orde komt.... En laat het nu nog goe' weer worden, dan komen er nog wel meer!....’

Zoo kende 't huizeken ‘*Ten Bruiloft van Chanan*’ dat jaar toch nog een schoonen, blijden Kerstmistijd.

Er was korentenbrood 's morgens bij den koffie, 's noenens soep en gebraad, 's avonds bakte Lieneke de wafelen en daarbij lachte in Meester Vindevogel zijn herte de zoete zekerheid dat het nog beteren zou eens de dagen open en de lente in de lucht.

Doch, 't leek wel of 't ongeluk er zijn eigen opzettelijk mee moeide. Eenige weken liep 't alles zoo goed, dat hij het warelijk niet beter wenschen kon. Hij peinsde niet eens terug aan 't blanke, witte leven van droom en vrome bespiegeling van verleden jaar, liet zijn eigen al brieven-schrijvend vaster en vaster in dat gedoe van luttel vreugde en

heel veel herteleed van zijn weergekeerde klanten terug ingroeien en 't was een fier genot genoeg 't kistje boven onder 't lijnwaad in de oude, eiken kast onaangeroerd te weten.

Maar samen met de komst van 't open getij begon ook in zijn hand weer dien ongelukkigen bibber feller en onbedwingbaar te krampen en te nijpen, zoodat hij bijwijlen, van zoodra hij maar een armzalig bladzijken postpapier had volgepend, reeds met een vertellingsken ter afleiding voor de pinnen moest komen en er soms twee vol-geslagen uren om waren eer hij een simpelen brief af had.

't Deed Meester Vindevogel wel menigen keer op de lippen bijten en 't angstig-vertrekkend gezicht afwenden naar buiten waar de Piëta heur eeuwig leed ten toon hield. Doch als 't dan avond was en hij onder de lamp voor Lieneke de sollen en centen kon uittellen en heuren rustigen glimlach naar hem geheven zag, was 't gauw vergeten en was hij vol nieuwen moed voor morgen.

Totdat op dien killigen, natten voorjaars-

avond omtrent Onze-Lieve-Vrouwe-Boodschap, toen Fintje van Tongerlo in een vliegende vaart kwam binnengelopen om een haastigen brief naar heur zuster te Turnhout, die overmorgen naar hier zou komen en 't een en 't ander moest meebrengen, dien schoonen moed van Meester Vindevogel om nog meer te dragen, een droevigen knak kreeg.

Fintje was danig gejaagd. 't Was al ver na den achten en om negen uren gingen de poorten van 't Begijnhof toe.

Meester zette seffens de lamp op zijn schrijftafelken, nam rap papier en pen, schreef den datum en 't opschrift en een regeltje of twee, drie, als hij zoo plots de kwaal in zijn hand voelde schieten.

Sito had hij de hand van 't papier, sopte lang met de pen in den tinnen inktkoker om 't laten over te gaan, verschoof binstdien met de andere hand 't stukske rood kladpapier, wilde toen voortgaan. Maar amper lag ze neer of 't was er weer.

't Koud zweet brak Meester Vindevogel uit en hij huiverde over heel zijn lichaam.

Hij strekte eenige keeren den arm uit, liet hem toen even hangen, vroeg om Fintje heure aandacht af te leiden of dit voor haar oudste zuster was, die daar met Fransoo van Jan-nevens-'t Kapelleken getrouwd was en of heuren oudsten zoon nog altijd organist was bij de Witheeren te Antwerpen en hoe die 't nu stelde.

Doch Fintje ging er niet op in.

‘Mijnen brief, Meester!’ angstigde ze. ‘Doe nu toch voort. Hij moet nog weg. 'k Geraak hier anders nog ni buiten nimeer. Nen anderen keer, vertel ik da' wel! Toe, schrijft nu toch voort!’

Hij probeerde 't andermaal, sopte nog eens eerst wat inkt op. Doch 't was evenveel gekort, 't rillen begon seffens opnieuw. Meester Vindevogel voelde het maar al te goed, 't zou niets baten dezen keer!

Hij lei met een zucht de pen neer, wendde 't pijnlijk vertrokken gezicht naar waar hij in 't half-duister achter de stoof Lieneke heur witte muts schemeren zag en kloeg als verrast:

‘Moederke!.... Nu krijg ik in eenen

keer zoo ne koppijn.... Nu kan ik waarachtig mijn zinnen ni-meer bijeen houden....
'k Gaan maar seffens naar boven....'

En binst hij recht stond, tot Fintje die plots angstig-verwonderd met groote oogen en open mond opkeek, sprak hij: 'Menschke.... neemt het mij ni kwalijk.... maar nu kan ik ni.... Morgen....' Waarop, zonder op 't verbaasd nader schuivend Lieneke te letten, noch op Fintje dat te jeremiassen begon van: 'mijnen brief!.... mijnen brief!', hij zich omdraaide en wankelend een beetje, met de hand op 't neer-hangend voorhoofd, de kamer uit sleftte.

Dat was het triestige begin van 't ende geweest....

En toen gebeurde het nog dik wijs nadien, met den eenen klant na den anderen en dit almaardoor korter en korter opeen.... Al droeg hij als altijd zijn zachten, vriendelijken glimlach op 't mager, lang gezicht en waren zijn woorden naar Lieneke, naar de klanten en de binnenlopende begijntjes even weemoedig-gevoelig, daarbinnen woelde onafgebro-

ken en dieper steeds de schrik om waar het met hun henen moest.

't Kon met de schrijverij alzo niet blijven duren immers.

Hij beleefde 't al op voorhand dat het kistje boven leeg geraakte, dat omwille van een bete brood en een schotel patatten, hun koper, hun oud kastporcelein en daarna hun oude meubelstukken uit dit huizeken zouden weggedragen worden. En wat er dan van hun geworden moest, daar duizelden zijn gedachten verward van angst voor terug!.... Was het voor hem alleen geweest, hij zou het dragen, gelaten en verduelig, om nadien aan de groene poort van het Godshuis te gaan kloppen om een plaatsken.

Maar Lieneke, die daar nog zoo gerust heur werk deed en heur wandelingskens, dat hij dit alles over haar zou moeten laten neerkomen, om heur dan nog ten leste te zien in het armelijke, grijskatoenen kleed met grof-linnen borstdoek en simpele pijpkes-muts als een godshuisvrouwken, verbeidend den dood.

God! dat sloeg hem bijwijlen toch met wanhoop!....

En als hij alleen was, dan kon hij zitten weenen en blijven weenen met de bevende handen vòòr 't gezicht dat de tranen hem zoo van tusschen de lange, witte vingeren rolden....

Het godshuis

Seffens zal het nu moeten gebeuren....

Ze hebben daar juist voor den laatsten keer aan hunnen schamelen noendisch gezeten....

En binst Lieneke in 't schotelhuis dit laatste afwaschken doet, schupt Meester Vindevogel met zijn rillende handen de stoof nog eens op, trekt de witte neteldoeken gordijntjes goed toe, haalt de gewichten der kastrologie, die al over twee wijst, omhoog en drentelt dan, in afwachting dat ze gaan zullen, op trage, onvaste voeten en met het hoofd op de borst de kamer nog eens rond....

Lijk de reglementen het voorschrijven is 't om half-drie dat ze komen moeten in 't Sinte-Barbara Godshuis in de Begijnenstraat waar ze hun onderdak gaan hebben.

't Is er om dat uur gewoonlijk stil en alles van den dienst zal er hun uitgelegd worden: ze zullen er hun witgekalkt kamerken toegewezen krijgen, met het ijzeren bed en het smalle, wit-houten

kastje met hun godshuiskleeren in, hun plaatsken aan de lange, geschuurde tafel in den refter, waarna ze nog een wandelingsken kunnen doen of wat kunnen gaan lezen in een kerk, om dan met het kleppen van 't Angelus binnen te zijn voor 't avond-eten.

Gisteren is Meester Vindevogel al op voorhand hun paksken ondergoed gaan binnendragen. In den donkeren avond, door den killen plasregen heeft hij dat dievelings gedaan, opdat de geburen er maar niets van zouden zien.

Want het is zijn zorg geweest het toch maar stil te houden hier op 't Begijnhof.

Mijnheer Pastoor is het die zoo goed is geweest alles voor hun in orde te brengen. En hij heeft dat stil gedaan zoodat nog niemand er iets van weet.

Precies lijk niemand, zelfs Lieneke niet, er iets van weet van al zijn mizeries en angsten van deze twee laatste jaren, noch hoe triestig het thans met hun gestaan en gelegen is.

Gisteren avond zijn Toke Neefs en nadien Juffrouw Dox hier nog geweest. Ze

hebben een kommeken koffie gedronken, hebben wat geklapt en samen hebben ze een paternoster gelezen voor Begijntje Landries die in de Fermerij met een zwaren fleurus ligt.

Alles hier in huis staat er nog zoo peiselijk en rustig: de eiken, glazen kast met heur kleine ruitjes, die 't blauw-geschilderd binnenste laten zien met het wit en 't goud en de blommekens van 't oud porceleinerin, de horlogie die traagzaam tikt, de schapraai met heur Lievevrouwken en heur koperen kandelaars, de tafel en de stoelen. En boven: 't oude, wit begordijnde bed, de kasten en de waschtafel.

En toch al sedert lang is er zoo goed als niets meer het hunne....

Toen het kistje leeg was en Meester Vindevogel t'ende raad, op een avond, terwijl Lieneke naar het lof was en hij met een voorgewende valling achter de stoof zou blijven zitten, bij Manewel, den baas uit 't '*Schippershuis*' en die ook opkooper is, ging aankloppen om het perelaren beddekoetsken te verkoopen dat ze nog hadden staan en dat toch nooit meer gebruikt zou worden,

heeft Manewel hem er geld voor gegeven. En na dat beddekoetsken heeft hij het gedaan voor 't koper dat ze hadden, voor 't antiek kastporcelein en zoo voorts voor 't een na 't ander.

Maar Manewel die een verre kozijn is langs den kant van zijn Moeder-zaliger is goed geweest, danig goed. Nooit is hij iets komen halen, nog geen keersepanneken.

‘Kozijn!’ had hij iederen keer gesproken. ‘Ik krijg dat allemaal wel. Of dat nu hier is of bij ullie, 't is precies hetzelfde. Blijft er maar gerust in wonen!’

En zoo komt het, dat alles hier nu nog onaangeroerd staat.

Doch binstdien heeft Meester Vindevogel menigmaal water en bloed gezweet, om zoo heel, heel voorzichtigskens, Lieneke aan heur verstand te brengen waar dat het ten leste met hun naar toe zou gaan.

Schrik en gebeden en slapelooze nachten meer dan genoeg heeft hem dat gekost! Een echte kalvarieberg!

Doch Ons-Heer heeft hem daarin geholpen.

Zij heeft er wel om geweend, dagen, weken lang, is er somwijlen van te bed gemoeten, maar opstand is er in heur herte niet geslopen.

Er is nu zoo goed als niets meer te verkoopen.

Ze hebben nog geld voor drie, vier maanden huur van *'Ten Bruiloft van Chanan'*, en met 't consentement van Mijnheer Pastoor zullen ze hunnen vrijen tijd, 's morgens en 's achternogens, hier mogen komen passeeren.

't Is voor Lieneke dat Meester Vindevogel het zoo geschikt heeft.

En als het hier dan niet meer zijn en kan, dan zal hij van de wekelijksche zestien-en-halven die ze tegare als Godshuispeke en -meke voor drinkgeld ontvangen, hier ievers op 't Hof een kamerken huren, er stoof en tafel, hun twee zetels en hun venster-geraniums laten dragen, en zoo zal zij toch nog altijd een halven thuis hebben. Meester Vindevogel, ondanks al zijn malheuren, is er den hemel danig dankbaar om dat alles zijn eigen nog zoo goed heeft geschikt en dat Lieneke zoo gelaten is.

En al staan ze nu vlak vóór de groote gebeurtenis, toch ligt er over zijn hert een rust en een vrede sinds lang niet meer gekend.

Als Lieneke met het schamele afwaschken in de handen uit het schotelhuis binnenkomt ziet hij wel dat heur brilglazen nat zijn en heur oogen pimpelen. Maar geen zucht hoort hij over heur lippen komen.

Ze bergt de twee tellooren en de glazen in de schapraai, hangt heuren blauwen voorschoot aan den deurkapstok en 't is zij zelf die daarop 't uur gaat lezen en vraagt of het stilaan geenen tijd wordt.

Zwijgzaam, met zijn oude, bevende handen, hangt Meester Vindevogel heur den kapmantel om, reikt heur het zwartblinkend kabasken waarin ze op wandel heuren zakdoek, heuren kerkboek en paternoster bewaart, zet zijnen flambard op, pakt zijnen paraplu onder den arm en dan gaan ze.

‘k Heb 't vuur goed opgedekt, Moederke,’ zegt hij, binst hij de voordeur sleutelt. ‘Dan is het straks rap warm.’

Traag, alsof ze op wandel gaan, loopen ze 't hekken uit, knikken tegen de begijntjes-koppen die, hier en daar, tusschen opengeschoven gordijnen te zien zijn, buigen vroom het hoofd naar de Piëta op heur heuvelken, en stappen dan nevens malkanderen op.

De achternoon is stil van killigheid, met een lagen, grijzen hemel waaruit het elk oogenblik kan gaan regenen.

In het bruin-roode Marollenklooster met zijn steeksch schaliën-dak en gekalkte kruisramen, zingen de weesmeisjes een sleepend heiligen-liedje en rond het kerktorentje touteren krassend drie kraaien. Voorts hoort men niets en geen mensch is er te zien, in de Sinte-Margarethastraat niet en ook, als ze de Begijnhofpoort uit zijn, in de Begijnenstraat niet waar breed en hoog het witte Sinte-Barbaragodshuis, met zijn groote, mat-glazen vensters en zijn vierkante, groene poort, over de nederige huizekes domineert.

Stapken na stapken sukkelen ze er naar toe, schuin de straat over: Lieneke gebogen met de kap diep over het gezicht

en Meester Vindevogel heur steunend onder den arm die het kabasken draagt. En al bepeinst hij hoeveel beter het zóó is, zonder het afscheid-geloop en de tranende meewarigheid van kennissen en geburen, toch sleepen zijn voeten al meer en meer en wringt er een krop dikker en dikker zijn keel toe als zijn oogen den koperen bol van de zwart-ijzeren belstang waaraan hij seffens zal moeten trekken, naast de poort ziet blinken.

Hij weet niet hoe het komt, maar er rilt temet een onbepaalden schrik omhoog in hem en zijn hert begint fel te kloppen.

Als Lieneke heur eigen dees laatste minuutje nu maar goed houdt nog. Ze is toch zoo stil en leidzaam, dunkt hem.

Hij wil iets zeggen, dat ze sebiet terug gaan naar hun huizeken op 't Hof en dat het toch goed is dat geen mensch er iets van geweten heeft, maar hij krijgt geen woord door de keel.

En om er maar kordaat een end aan te maken, van als hij heur op het blauwsteen, breed-uitrondende godshuisplankier heeft geholpen dat gelegd is van stukken kerk-zerken, laat hij heur even

staan, schuift naar de bel en trekt.

't Geeft Meester Vindevogel een opluchting 't zware galmen van de bel te hooren daarbinnen....

Seffens zullen er menschen zijn en dan helpt Ons-Heer heur ook wel verder over dees....

Doch pas heeft hij den koperen bol losgelaten en zijn eigen omgekeerd, of hij ziet hoe Lieneke heuren kabas laat vallen, zwijmelend eenige stappen achteruit doet, heur magere witte handen uit den kapmantel steekt lijk zoekend naar een houvast en dan zoo ineens, diep vooroverbuigend en wanhopig kreunend, met het hoofd vooruit tegen de groene poort aanrent.

Een doffe slag, een kres en dan met brekend hoofd zakt ze zijlings ineen op de blauwe graf-steenen.

'Heere!....' roept Meester Vindevogel 'wat doet ge nu!.... wat doet ge nu!'

Hij staat als aan den grond genageld, rilt over 't heele lichaam en zijn hert klopt om te bersten.

Hij wil naar Lieneke toeschieten, maar geen voet krijgt hij verzet.

En als in een warreligen droom ziet hij dan de poort opengaan, ziet de Godshuis-Moeder verschijnen die seffens terug de witte gang inloopt en om hulp krest. Hij hoort door 't zuisen van zijn ooren heen in de straat 't kleppen van deurkens, stemmen die klagelijk naar malkander iets roepen, geratel van rap-aanrennende kloonen over de keien, en 't draait dan een gewoel van angstig-verwonderde vrouwen en venten nader en nader rond hun.

Ze bukken zich over Lieneke, trekken de kap effen open, roepen om water en fijn-olie en een stoel, en dan zijn er twee mannen die 't volk opzij drummen, voorzichtig Lieneke opheffen en heur het Godshuis willen binnen-dragen.

Dat schudt Meester Vindevogel eindelijk uit zijn verdwazing.

Hij schuift zijn eigen in de poort, steekt werend de bevende handen uit.

‘Neeë, vrinden!’ smeekt hij. ‘Da’ ni!.... Draagt heur liever naar huis!....

Effen treuzelen de mannen, niet begripend en ook het volk kijkt verwonderd toe.

't Is eerst als hij met een wanhopig gebaar de groene poort terug heeft toetrokken, dat de twee venten malkanderen eens bekijken, traagzaam met hun last de stoep afstappen en er mee de Begijnhofpoort binnen gaan.

Meester Vindevogel volgt hun op de hielen en in een halven kring er om heen loopen de menschen nieuwsgierig mee.

‘Voorzichtig...’ smeekt hij. ‘Als 't u belieft, voorzichtig toch!....’ -----
 ----- Precies zooals Toke Neefs en juffrouw Dox, nadat ze heur hadden uitgekleeft, in de eigen beddekoets hebben gebed, heeft Lieneke daar nu al uren gelegen: ruggelings, de armen slap uiteen over den groen-wollen deken en 't als in wanhoop-trekking verstemt gezicht, met op het voorhoofd de natte doeken die 't oude Begijntje Govaers maar gestadig ververscht, diep achterover in het nat-doorweekte oorkussen.

En nu pas, nu het daarbuiten t'avonden begint, schijnt er zoo stilaan een klein beetje leven in terug te keeren.

Meester Vindevogel, bij 't aangeven aan

Begijntje Govaers van weer een frisschen doek uit de waschkom op tafel, is de eerste die het meent op te merken. 't Pakt hem danig aan dat hij er koud van wordt! God! als ze nu toch nog eens kon bijkomen!.... en zien waar ze is!.... En seffens samentrekkend al wat roert en rilt in hem, stort hij zijn eigen uit in een nieuw gebed, belooft God en al zijne heiligen al wat hij maar beloven kan, als dat nu nog eens gebeuren mocht.

Want maar al te goed heeft hij daar straks gevoeld hoe laat het is met Lieneke: aan Dokter Peeters die zoo lang en zoo ernstig, met de hand in den baard, aan 't hoofd-end van 't bed is blijven zitten kijken en peinzen, aan 't bedrukte gezicht van Mijnheer Pastoor, aan de trage, gebogen doening en 't zwijgen van Begijntje Govaers, aan 't snikken van Toke Neefs die in een hoek van de kamer zit te bidden, aan die vreemde ongewone stilte daarbuiten op 't Calvariebergpleintje en aan vele andere dingen nog.

En 't gedacht dat Lieneke nu misschien sterven zou met den schrik voor dat

Godshuis over heure ziel, heeft hem dezen heelen achternoen al zóó beklemd en benepen, dat zijn keel er bijwijlen pijnlijk van toekropte en hij, geenen blijf meer wetend met zijn eigen, met de handen geplakt tegen zijn mager, bevend hoofd, zenuwachtig door de kamer overentweer is beginnen loopen....

Waarom moest dat nu toch gebeuren?.... waarom toch?....

Doch nu, met dit, zwijgen plots alle vragen.

Met kloppend herte en ingehouden asem kijkt hij naar Lieneke toe en hij bidt al straffer en straffer.

Hij ziet hoe de borst op en neere begint te gaan en de lange, gele vingers zich openrekken, hoe het bedoekte hoofd met kleine schokskens uit het kussen probeert recht te komen en hoe dan zoo almeteens, in het steeds angstig-vertrokken, bleekegezicht, de oude, grijze oogen opengaan en vol schrik rond kijken.

Meester Vindevogel rilt als een riet.

Zal ze 't zien?.... Zal ze 't zien?....

Hij buigt zich over 't bed, zijn handen beven naar de haren toe en in een snik

prevelt hij: ‘Moederke!... Moederke!...’ Sterlings kijkt ze hem aan een wijle, kijkt dan naar Begijntje Govaers en naar Toke Neefs die met de hand vóór den mond nader schuift, kijkt onderzoekend de witte, laaggezolderde kamer in en dan plots ontspannen zich heur trekken, 't begin van een glimlach komt heur gezicht verhelferen, en in een langen, diepen zucht lispelt het nauw hoorbaar uit heuren mond:

‘...Zóó is het goed.... Vader...’

Als Meester Vindevogel dat beleeft, is 't hem of er een zerk van zijn herte wordt gewenteld, al ziet hij dan hoe seffens na dit woord, Lieneke heur hoofd terug in het kussen zinkt en heur oogen breken en toevallen, al voelt hij hoe heure hand slap en zonder 't minste leven in de zijne ligt.

Een fijne warmte doorstroomt hem en 't is of er meteen veel, veel licht over hem neere wolkt.

Dat dit nu nog mogelijk is!.... In d'eigene, oude, vertrouwde kamer!....

En dat zij het nog heeft mogen zien!... Hij weet het, hij voelt het: 't is 't ende voor heur.

Seffens zal Mijnheer Pastoor komen met 't Heilig-Olijsel, de gewijde kaarsen zullen ontstoken worden en in hun geelgroene kleerte zullen de geburen komen bidden de gebeden der stervenden. Hij zal Lieneke zien kisten precies lijk hij 't met Guide heeft zien doen, de klokken zullen over heur uitvaart geluid worden en dan ziet hij zijn eigen leven, eenzaam en verlaten, in 't Sinte-Rochus-Godshuis, nijgend naar het einde....

Maar God! hij kan er niet triestig om zijn, hij zal het dragen met plezier bijkans, nu Lieneke ten minste dezen laatsten troost gegeven is geworden....

Te Tiel in de éérste maanden van het jaar 1924.